

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Ediție Centrală
Rădona
5 iunie 1959

12 PAGINI

1 LEU

22
(742)

7--16 iunie

Zilele culturii și artei beloruse

BULBA—dans popular belorus

SEMNIIFICAȚIA UNEI SĂRBĂTORI

Poporul nostru urmărește cu interes și admirație profundă marile realizări ale Uniunii Sovietice în toate domeniile de activitate. El este dornic să cunoască tot mai temeinic realitatea sovietică, înfloritoarea cultură multinațională a U.R.S.S. Ținând seama de dorința cercurilor largi ale poporului nostru, A.R.L.U.S.-ul, ca și celelalte organizații obștești și de stat, desfășoară, sub conducerea Partidului Muncitoresc Român, o susținută muncă cultural-politică de masă, de răspândire a cunoștințelor despre realitatea sovietică. În acest fel, opinia publică din țara noastră are posibilitatea să ia contact cu aspectele caracteristice diferitelor republici ale Uniunii Sovietice, realizând astfel cunoașterea valorilor de care dispune prima țară a socialismului. Pe linia acestor preocupări s-au înscris în ultimii ani Decadele R.S.F.S. Ruse, R.S.S. Ucrainene, R.S.S. Moldovenești, a republicilor ballice și se înscriu acum Zilele culturii și artei beloruse, organizate între 7—16 iunie a.c. de A.R.L.U.S. în colaborare cu Ministerul Învățămîntului și Culturii, în conformitate cu prevederile planului de colaborare culturală încheiat între țara noastră și Uniunea Sovietică. La rîndul lor, oamenii sovietici manifestă un interes tot mai viu pentru viața și cultura poporului român. Expresie a acestui interes sînt manifestările consacrate popularizării

de acad. prof. dr. C. I. PARHON
președinte al A.R.L.U.S.-ului

realizărilor obținute de Republica Populară Română, organizate la Moscova, Kiev și în alte orașe ale U.R.S.S. de către Asociația de prietenie sovieto-romină.

Revoluția socialistă a deschis poporului belorus, popor harnic, perseverent și cutezător în fața naturii aspre, perspectiva unei dezvoltări furtunoase. Belorusia a devenit în anii puterii sovietice o republică dispunînd de o industrie puternică și de o agricultură înfloritoare. În unele sectoare, ea întrece astăzi pe cap de locuitor țările capitaliste cele mai înaintate.

Muncitorii, colhoznicii și intelectuali din Belorusia consacră întreaga lor energie creatoare pentru realizarea septenalului. Înfăptuirea prevederilor lui va aduce noi și însemnate victorii în edificarea comunismului.

Cultura și arta Belorusiei, cu vechi tradiții, sînt cunoscute și apreciate nu numai în U.R.S.S. ci și peste hotare. Opera poetică a lui Ianka Kupała, Petrus Brovka, Maxim Tank, spre exem-

plu, este bine cunoscută și la noi. Fără îndoială că, datorită conferințelor, simpoziunilor, serilor literare și muzicale, a traducerilor ce vor vedea lumina tiparului cu prilejul Zilelor culturii și artei beloruse, comorile spirituale ale acestui popor ne vor deveni mai apropiate, dezvăluindu-și realele lor virtuți. Tot așa cum Zilele culturii și artei românești ce vor fi organizate în Belorusia vor contribui la cunoașterea valorilor artistice și culturale ale poporului român. O contribuție prețioasă la cunoașterea folclorului poporului belorus va constitui turneul în țara noastră, a Ansamblului de Stat de cîntece și dansuri din R.S.S. Belorusă.

Aceste manifestări constituie un aspect caracteristic pentru relațiile de tip nou existente între țările care fac parte din puternicul lagăr al socialismului în frunte cu Uniunea Sovietică. La baza acestor relații stau principiile marxism-leninismului și ale internaționalismului proletar, principii verificate ce viață. Pe baza egalității depline în drepturi și a ajutorului reciproc tovărășesc, statele

socialiste au stabilit între ele o largă colaborare economică și culturală, care joacă un rol important în întărirea independenței economice și politice a fiecăreia dintre țările socialiste, în întărirea întregii comunități socialiste în ansamblu.

Pe meleagurile Belorusiei înfloresc primele flori ale comunismului, iar în Republica Populară Română construcția socialismului înaintază impetuos. Amîndouă direcțiile de dezvoltare au aceleași puncte de plecare și același țel. Popoarele noastre culeg acum rodul muncii lor și se îndreaptă cu pași mari spre un înalt nivel de viață materială și spirituală. În această continuă înaintare spre bunăstare, ele au nevoie de liniștea necesară desăvîrșirii operelor constructive. Împreună cu Uniunea Sovietică, țara noastră desfășoară consecvent o politică de pace, pe baza înțelegerii între toate statele, indiferent de sistemul lor social.

În această comunitate de idealuri se află garanția prieteniei trainice dintre cele două popoare, chează dezvoltării rodnice a relațiilor lor pe toate țărimurile.

Zilele culturii și artei beloruse vor însemna o nouă manifestare a acestei colaborări dintre poporul nostru și marea familie a popoarelor Uniunii Sovietice.

PUŞKIN

160 de ani de la naşterea poetului

SOARELE POEZIEI RUSE

A. S. Puşkin pictură de V. A. Tropinin

Născut la 6 iunie 1799 la Moscova, Puşkin făcea parte, prin naştere, din nobilimea rusă. Totuşi, încă din adolescenţă s-a descotorosit de prejudecăţile clasei sale. Acest fapt s-a petrecut desigur şi sub influenţa unui spirit de protest şi de progres care, stîrnit în întreaga Europă de Revoluţia franceză de la 1789, începuse să se infiltreze, în primii ani ai secolului al XIX-lea, şi în unele cercuri ale nobilimii ruse. Chiar în colegiul nobil de la Tarskoe Selo, în care a învăţat Puşkin, spiritul gândirii libere era adînc răspîndit printre elevi. Aceştia citeau pe ascuns cărţi interzise, discutau despre constituţie, despre reforme sociale. Ecoul acestor discuţii se simte în poeziile din adolescenţă ale lui Puşkin, una din ele purtînd chiar titlul semnificativ *Libertatea* şi cuprinzînd un protest vehement împotriva despotismului Puşkin va păstra, va cultiva şi va accentua tot mai mult în opera lui atitudinea aceasta de protest împotriva tiraniei. El simpatizează, mai tîrziu, cu mişcarea decembriştilor, îndreptată împotriva puterii țariste.

Bătrîna lui dădăcă din copilărie, Arina Rodionovna i-a insuflat lui Puşkin, încă de pe cînd era copil, interes şi dragoste faţă de poezia populară. Primul poem lung al lui Puşkin *Ruslan şi Ludmila*, scris între şaptesprezece şi douăzeci de ani este ţesut pe motive de basm şi de legendă, motive populare pe care Puşkin le-a cules desigur din poveştile dădăcei lui.

În epoca în care Puşkin îşi începe activitatea literară, pe la începutul secolului al XIX-lea, curentul dominant în literatura europeană era romanticismul. Dintre scriitorii romantici, Byron mai ales ajunsese la o mare faimă şi exercita o influenţă covârşitoare. Puşkin a suferit, desigur, şi el această influenţă, dar nu în chip adînc. În lirica lui Puşkin nu se desluşesc prea multe şi prea puternice ecouri byroniene. Ca şi Byron, Puşkin scrie pe lîngă deja citatul *Ruslan şi Ludmila* mai multe poeme lungi, *Țigani*, *Prizonierul din Caucaz*, *Călăreţul de aramă*, *Poltava* şi alte cîteva. Citînd aceste poeme îţi dai seama că Puşkin a fost mai mult stimulat de Byron, decît propriu-zis influenţat. Eroi poemelor lui Byron, sînt nişte oameni tenebroşi, roşi de mustrări de cuget misterioase, enigmatice şi ciudaţi. Eroi poemelor lui Puşkin nu sînt deloc așa. Nici un mister nu-i învăluie şi ei sînt perfect explicabili. Deosebirea aceasta îşi are originea în deosebirea adîncă dintre Byron şi Puşkin. Faţă de romanticul Byron, răzvrătit dar iubitor de poză şi de oarecare mistificare, alîşînd

o atitudine spectaculoasă de bravadă şi de contrazicere a moralei convenţionale şi a normelor curente de viaţă, Puşkin aduce o fire sensibilă, dar profund realistă, cu un mare echilibru în expresie, cu o măsură şi o limpezime clasică în aria sa literară.

Puşkin este un realist în ce priveşte fondul şi un clasic în ce priveşte forma. Opera sa este străbătută totodată de un puternic suflu satiric, care îşi găseşte întotdeauna o expresie viguroasă. Realismul satiric al lui Puşkin se arată în chip strălucit în lungul poem *Evgheni Oneghin*, adevărat roman în versuri, așa cum chiar Puşkin spune în subtitlu.

Într-adevăr, *Evgheni Oneghin* este un roman realist, premergător în versuri al marii proze realiste ruse care avea să se dezvolte după el, de-a lungul secolului al XIX-lea. *Oneghin* nu este un erou plin de calităţi sublime şi nu este nici un personaj satanic, cum sînt de obicei eroii lui Byron. El este un om cu o viaţă interioară agitată, dar nu nefirească de agitată, un om cu avinturi şi păbuşiri, cu contradicţii, cu inconsecvenţe, aşadar un om real, nu un erou construit din cap, în vederea ilustrării unei teze. Mai mult însă decît faptele personajului central, dau viaţă şi mişcare poemului tablourile de moravuri de care este împinşit şi vigoa-

rea satirică cu care e zugrăvită provincia rusească din vremea aceea. Poetul înalţă în poezie detaliile vieţii de toate zilele; dar el le înalţă fără poetizare forţată, fără înfrumuseţare artificială ei, dimpotrivă, cu precizie realistă. Aceste calităţi se găsesc şi în proza lui Puşkin, în nuvelele şi povestirile lui: *Dubrovski*, *Fata căpitanului*, *Dama de pică* şi în toate celelalte.

În poezia sa lirică, Puşkin gîndeşte poetic, dar nu amestecă visul cu realitatea. La el se observă întotdeauna o demarcaţie limpede între visare, fantezie, joc al închipuirii pe de o parte şi observaţie exactă, descriere a vieţii cu strălucire poetică în stil, dar cu fidelitate faţă de realitate, pe de altă parte.

În poezia rusă, faţă de Lermontov care e fundamental romantic, Puşkin, echilibrat în concepţii, limpede şi concis în expresie, reprezintă spiritul clasic; e romantic uneori şi el, dar nu în esenţă, ci numai prin atingere cu ambianţa epocii sale. Fire clasică şi artist realist, acesta este Puşkin în esenţa lui. Puşkin nu este numai poetul naţional rus — el este poetul rus a cărui valoare literară a trecut de graniţele ţării sale şi care înfăţişează pentru lumea întreagă poezia rusă în ce are ea mai caracteristic şi mai bun.

Al. Philippide

PUŞKIN în literatura romînă

Printre marii scriitori ruşi cunoscuţi încă din veacul trecut în ţara noastră, Puşkin ocupă un loc deosebit: pe de o parte, opera sa a fost apreciată încă din timpul vieţii de o serie de literaţi romîni, care au avut prilejul să-l cunoască personal, iar pe de altă parte, poetul a intrat în contact, în timpul exilului său, cu mediul moldovenesc, pe care l-a apreciat şi l-a introdus în poezii.

Ajuns pe meleagurile unde credea că fusese odinioară exilat Ovidiu, Puşkin a evocat în epistola „Către Ceardăev” (1821), pe străvechiul său premergător: „Şi mi-e vecin Ovidiu, sub glie îngropat”.

Căutînd urmele ilustrului exilat, Puşkin asculta de tradiţia localnicilor, care păstrasera, așa cum relatează Kogălniceanu în a sa „*Histoire de la Dacie*”, imaginea „omului deosebit, nevinovat ca un copil şi bun ca un tată... care cînd vorbea cu cineva, părea că din gura lui curge miere” (1854, p. 4). Ascultînd de tradiţia populară, Puşkin introducea în operele sale cîntece populare şi scene din viaţa locuitorilor acestei regiuni, ca „*Şalul negru*” sau unele fragmente din „*Țigani*” şi „*Fraţii haiduci*”. După afirmaţiile lui Liprandi, poetul începuse să scrie şi două legende moldoveneşti.

Minat de acelaşi dor de libertate, care străbate întreaga sa operă, poetul exprima în versuri măiestre năzuinţele celor asupriţi, care-i ascultau cu nesaf cuvintele.

Contactul viu cu folclorul din opera lui Puşkin creează un adevărat curent în mediul scriitorilor, care-l cunosc. Tadeu Hasdeu, C. Stamati, C. Negruzzi capătă în acest fel un nou imbold spre literatura populară. Aceasta este poate cea mai puternică legătură a lui Puşkin cu literatura noastră, la care se mai adaugă şi entuziasmul său pentru mişcarea de la 1821. (În această privinţă, vizitatorul muzeului de la Goleşti regăseşte cu plăcere relatările lui Puşkin despre evenimentele din Ţara Românească, mărturie a felului în care numele unui mare poet se poate însăila în aspiraţiile nobile ale unui popor).

Tradusă de Negruzzi în „*Curierul de ambe sexe*” şi de Donici la 1837, opera lui Puşkin intră curînd în literatura românească. Au urmat numeroase traduceri, apărute în reviste sau separat, care leagă numele marelui poet de unii dintre cei mai reprezentativi scriitori romîni: de la B. P. Hasdeu şi pînă la Eminescu — care află, pe măsură ce-l traducea, „un mare tovarăş”. — de la paginile din „*Calendarul Bucovinei*” (1851) şi pînă la numărul festiv din „*Adevărul literar*” (1937). În acest fel, „*Fata căpitanului*” a ajuns astăzi la a şasea ediţie. În anii din urmă A. S. Puşkin a fost făcut cunoscut cititorilor din ţara noastră prin nenumărate traduceri.

Al. Duşu

Breviar

Institutul de filozofie al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., în colaborare cu Editura pentru literatură social-economică, a iniţiat un concurs în vederea redactării unui manual popular de filozofie. Lucrarea este destinată începătorilor care studiază bazele marxism-leninismului în cercuri politice sau individual. Cea mai bună lucrare va primi un premiu în valoare de 50.000 de ruble.

Cu prilejul împlinirii a 60 de ani, pentru merite deosebite în dezvoltarea literaturii sovietice, cunoscutul scriitor sovietic Leonid Leonov a fost distins cu Ordinul Lenin.

Editurile literare din Moscova au scos de sub tipar un volum de versuri aparţinînd poetului francez Paul Eluard. Volumul, prefaţat de Ilya Ehrenburg, cuprinde 171 de poezii, scrise între anii 1913 şi 1952, la traducerea cărora au colaborat Samuel Marşak, Konstantin Simonov, Evgheni Dolmatovski ş.a.

Revista „*Sovetskaia kultura*” publică, sub semnătura lui Valentin Silvestru, o cronică la piesa lui Mihai Beniuc „*Valea Cucului*”.

Pe scena teatrului de operă din Lyon a fost prezentat baletul „*Spartacus*” de Aram Hacıaturian.

Cu prilejul aniversării a 50 de ani de la naşterea sculptorului sovietic E. V. Vucetici, la Casa artiştilor plastici din Moscova s-a deschis o expoziţie a lucrărilor marelui artist.

În prezent Evgheni Vucetici, autorul Monumentului ostaşilor sovietici de la Berlin, lucrează la un grup sculptural închinat eroilor de la Stalingrad care va fi dezvelit în 1961 pe Moviţa lui Mamai din oraşul-erou.

În Parcul de cultură şi odihnă „*Maxim Gorki*” din Moscova s-a deschis o expoziţie a artiştilor plastici japonezi Iri Maruki şi Tosiko Akamaşi intitulată „*Hiroshima*”.

Editura „*Iskusstvo*” a tipărit recent o interesantă lucrare intitulată „*La lecţiile de regie ale lui Eisenstein*”. Autorul ei, docentul V. Nijnii, a lucrat vreme îndelungată sub conducerea lui Serghei Eisenstein la catedra de regie a Institutului unional de cinematografie.

Orchestra naţională a radio-difuziunii şi televiziunii franceze, dirijată de André Cluytens,

a întreprins un turneu la Moscova. În cele cinci concerte prezentate în capitala U.R.S.S. orchestra a interpretat lucrări de Mussorgski, Bizet, Berlioz, Debussy etc.

Editurile sovietice de literatură pentru copii îşi propun să tipărească în cursul acestui an cărţi într-un tiraj de 120 milioane de exemplare.

Anul acesta, la Novosibirsk se va deschide cea de a patruzecoa universitate din Uniunea Sovietică. În scurtă vreme se vor înfiinţa noi institute politice în Kirghizia şi Uzbekistan, iar în Kazahstan se va deschide un institut de mine şi metalurgie. În anul 1960, institutele superioare din republicile unionale răsăritene vor fi frecventate de 500.000 de studenţi.

Un grup de ziarişti francezi, reprezentanţi ai presei regionale din Dijon, Marsilia, Bordeaux, Lille, Saint-Etienne, Metz şi alte oraşe, au întreprins o călătorie în Uniunea Sovietică.

William Irving, militant de seamă pe tărîm obştesc, membru al Consiliului Naţional al Partidului social-democrat din Canada, a scris o carte intitulată: „*Să trăim alături de Rusia*”. În cartea sa, scrisă în urma unui voiaj în U.R.S.S., autorul prezintă un tablou cules de veridic al vieţii popoarelor sovietice.

Între 6 şi 13 iunie se va desfăşura, pentru prima oară, la Moscova, „*Săptămîna artelor plastice*”. Cu acest prilej, se vor deschide 48 de expoziţii, iar în întreprinderi şi în institute de învăţămînt oamenii muncii şi studenţii se vor înîlni cu pictori, sculptori şi graficieni.

De un deosebit succes în rîndul publicului sovietic s-au bucurat concertele date de cîntăreţul român Ladyslaw Konya, în acompaniamentul pianistului Dagobert Bucholtz.

La Casa oamenilor de ştiinţă din Moscova s-a deschis o expoziţie a cărţii ştiinţifice poloneze.

La Muzeul de artă „*Puşkin*” din Moscova se organizează cu regularitate conferinţe cu o bogată tematică: renaşterea italiană, pictura franceză, engleză şi belgiană din sec. XIX şi XX, arta în Statele Unite, pictura şi desenul mexican, arta contemporană italiană şi chineză etc.

Pavel Bunin

Ilustraţie la „*Oaspetele de piatră*” de Puşkin

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacţia şi administraţia:
Bucureşti, Str. Ion Ghica, 5
telefon 13.03.10

ABONAMENTE:
pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni,
20 lei; pe un an, 40 lei.

Literatura belorusă

Scriitorul Iakub Kolas este unul din întemeietorii nou literaturii realiste-socialiste belorusă. Crescut la școala revoluționară a mișcării muncitorești ruse, Iakub Kolas și-a consacrat încă din tinerețe întregul talent luptei de eliberare națională și socială a poporului său.

Activitatea literară și social-politică a scriitorului a luat însă un mare avânt abia după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. În perioada de după revoluție, Kolas a publicat, între altele, valoroasele poeme „Pământ nou” și „Simon, muzicantul”, nuvele, precum și un ciclu de versuri închinat mișcării de colectivizare a agriculturii.

mișcării de colectivizare a agriculturii.

În anul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, scriitorul a publicat volumele de versuri: „Ne vom răzbuna” și „Chemarea pământului”, poemele „Judecata din pădure” și „Răzburare” în care cîntă forța și eroismul poporului, încrederea lui neștrămutată în victorie.

Pentru merite pe tărîm literar și obșlesc, Iakub Kolas a fost distins în patru rânduri cu Ordinul Lenin.

Din vasta operă a scriitorului, publicăm mai jos schița „Kuprei, partizanul”, un episod din lupta de rezistență a poporului belorus împotriva coteritorilor jasciști.

În sat nu mai rămăseseră decît bătrînii, femeile și copiii. Moș Kuprei cel șchiop stătea în fața casei și cerceta cu privirile zarea, trăgînd mereu cu urechea. Secara înaltă, grea de spice, se pleca încetîșor în bătaia vîntului molcom, aidoma valurilor argintii ale mării. La orizont, învăluit parcă într-o pîclă sinilie, se întrezărea hotarul întunecos al pădurii. Deodată, de dincolo de pădure, ca un tunet țîșnit din măruntăiele pămîntului, răsună vuietul surd al artileriei.

„Nici bucatele n-au să ne lase să le stringem, și cit is de frumoase!” — mormăi ca pentru sine moș Kuprei, îmbrățișînd cu privirea ogoarele colhozului. Lumina pe care o imprăștia fața-i blindă nu reușea, însă, s-ascundă teama ce creștea în el. „Ce mișșăvie, ce mișșăvie!” — repeta într-una moșul, gîndindu-se la Hitler, la năvala lui tîlhărească. Și iată că deodată, pe drumul ce ducea către sat, abia deslușindu-se între norii grei de praf, zări o sumedenie de mașini tixite de oameni. „Fasciștii să fie oare?” — se întrebă el neliniștit și, pentru orice eventualitate, o porni în grabă, șchiopătînd, prin lăstăriș spre m'ștină. N-apucă, însă, să facă nici cincizeci de pași că auzi un strigăt.

— Halt!
Moș Kuprei tresări și se opri n loc. Dînd lăstărișul de o parte, își croiau drum spre el doi soldați înarmați pînă-n dinți.

— Inima începu să-i bată năvalnic. Dar cu toate acestea cercetă curios fețele lacome, sălbatice ale fasciștilor.

— Unde-s zoldății voștri? — se răstî unu din ei.

— Nu știu P-ai ci nu i-am văzut — se bilbi speriat moș Kuprei, încercînd totuși să zimbească.

Fascistul îl privi neîncredător și, furios, îl amenință cu pumnul:

— Ei, ei! Pe mine să nu mă minți, că-ți arăt eu ție!

După care, înghiontindu-l din spate cu arma, îi porunci s-o pornească spre sat.

Pe uliță, chiar în fața ogrăzii pe care abia o părăsise, stăteau rezemate de gard cîteva motociclete. În jurul lor roboteau soldați, iar ceva mai încolo, în dreptul lăstărișului, înșurubată parcă în pămînt, se afla o sentinelă.

Un locotenent roșcovan, înalt și costeliv începu să-l întrebe într-o rusească stîlcită despre bolșevici, despre Armata Roșie. Amare clipe și multă spaimă a mai îndurat moșul, dar de aflat, locotenentul n-a putut afla nimic de la el.

— Da' președintele colhozului unde-i? — se răstî deodată la el fascistul.

— O fi plecat la cîmp — minți Kuprei.

— Departe de aici?

— Nu, nu prea. Pot să-l chem — se oferî în grabă moșul, în mîntea că-

ruia încolțise gîndul că poate așa ar putea să scape de banda aceea de tîlhari. S-ajungă în pădure, că pe urmă are să vadă el ce-i de făcut.

— Hai, șterge-o și adu-l încoace — îi ordonă ofițerul, după care adăugă: — iar dacă nu te întorci cu el, îți dăm foc la casă.

Mai întîi, Kuprei nu mai putu de

KUPREI partizanul

schiză de IAKUB KOLAS

bucurie. Își și făcuse planul: o să se afunde în codru, unde neșchit avea să dea de ai lui. Mare-i fu, însă, ciuda cînd se trezi escortat, și de cine, de soldatul care-l oprise locul și-l adusesse înapoi în sat, cu înghionteli de armă. De împotrivit nu se putea însă împotrivi, așa că pornînd la drum, Kuprei îl călăuzi pe neamț, pe poteci lăturalnice, căci încă nu-și pierduse nădejdea că poate tot avea să scape într-un fel sau altul. Din cînd în cînd arunca priviri temătoare în urmă, făcînd soldatului semne tainice cum că prin locurile celea trebuia să fie cu ochii-n patru. Neamțul tăcea însă într-una, urmîndu-l ca o umbră, fără să-l slăbească o clipă din ochi.

„Ce să fac, ce să fac?” — se sbuciuma moș Kuprei — Ehei, ce păcat că-s cu piciorul beteag. Altfel aș fi izbutit eu să mă strecoar într-un tufiș, să mă fac nevăzut”. Pentru prima oară în viață începu să simtă ce greu e să-nduri călcîiul dușmanului. Deodată îl fulgeră un gînd. Privi cu coada ochiului la soldat, mai făcu cîteva pași și deodată se opri locului, trăgîndu-l de mîneacă.

— Ia privește... Vezi? — îi spuse el arătîndu-i cu mina lui bătuțică de muncă, ceva, în adîncul pădurii.

Hitleristul începu să privească cu teamă spre locul pe care îl arătase bătrînul.

Ajunseseră la marginea pădurii. În față-le se deschidea, luminoasă, o poe-

niță mărginită de hățșuri dese, lingă care se afla o prisacă cu vreo zece stupi. Deodată din hățș răsări un om înarmat, care însă se făcu nevăzut de îndată ce dădu cu ochii de ei. Soldatul, care privea atent în direcția arătată de Kuprei, nu apucase să-l vadă.

Omul cu arma era Vasili Poskreb-nik, pădurarul și apicultorul colhozului, prieten la cătaramă cu moș Kuprei. Și iacă că deodată bătrînul îl inhăță pe neamț pe la spate cu mîinile lui vinoase, îi răsuci capul și-l trînti la pămînt, prăvălindu-se peste el cu toată greutatea.

Vasili! Vasili! fă-te repede-ncoace! — începu să strige din răsputeri Kuprei, stringîndu-și dușmanul de gît.

Luptăndu-se să scape, fascistul se zvîrcolea ca un șarpe, zgîrîndu-l și lovindu-l în spate cu bocancii lui mari, țintuiți. Curînd însă, puterile începură să-i slăbească.

În salturi mari se apropia acum, traversînd poenița, pentru a-și ajuta prietenul, Vasili Poskreb-nik.

— Îi dăduși gata, mai Kuprei — se minună Vasili.

Dușmanul zăcea fără suflare. Îi scoaseră casca, îl dezbrăcară de tunică, îi luară arma și-l țîrîră în desîș, la rădăcina unui pin bătrîn.

— Așa, să te saturei să mai calci pămîntari străine, să ucizi și să jefuiești oamenii de treabă! — îl muștră Vasili pe neamț, acoperindu-i leșul, cu iarבă și crengi uscate...

După cîtva timp, pe poteci tănuite, prin rîpi dosnice înainta spre sat o mică ceată de oameni înarmați. Tot spre sat, însă pe poteca bătătorită de-atîta amar și-amar de ani pășeau încet trei oameni. Erau moș Kuprei, Vasili Poskreb-nik și brigadierul Klimko. Se vorbiseră ca Vasili să se dea drept președintele colhozului, iar Klimko, îmbrăcat în uniforma neamțului, să pară, la prima vedere, soldatul care-i escorta.

Cu cit se apropiau de sat, cu atît mai aspre, mai încordate le erau fețele. Treptat, treptat, pădurea se rări, apoi, în depărtare, prînseră să se zărească acoperișurile caselor. Pe ulițe, o zarvă și o forfotă nemaipomenită; cotcodăcîitul și gîgîitul speriat al păsărilor, gîitatul sfîșietor al porcilor, hămăiturile îndirjite ale dulăilor umpleau văzduhul, de parcă era sfîrșitul lumii. De undeva, răzbătea pînă la ei bocetul sinuratic al unei femei.

Ieșiră din pădure. În locul unde drumul cotea spre sat, stătea țeapănă o sentinelă. Omul privi atent la cei ce treceau și, văzîndu-i pe moș Kuprei și Vasili Poskreb-nik mergînd cu capul în jos, așa cum se cuvenea unor prizonieri, iar pe Klimko în uniforma lui pășînd țanțoș, cu capul sus, se liniști. Apropiîndu-se de sentinelă, Klimko îi făcu cu ochiul și, prinzînd momentul potrivit, o culcă la pămînt cu o lovitură de armă. Ajunseră și la ograda lui Kuprei. Motocicletele stăteau rezemate în același loc, cu deosebirea că acum fasciștii se înghesuiau în jurul lor îndesînd în coburi cîmîntele jefuite. Ceva mai departe la o parte se afla adunată o mulțime de femei, copii și cîțiva bătrîni, cărora locotenentul cel costeliv le ținea un discurs.

— Armata asta roșie a voastră — se război el — a fost nimicită Hitler e invincibil. Puterea sovietică nu mai există...

Locotenentul vorbea cu o voce răgușită, sacadat, amenințînd într-una cu pumnul.

Între timp se apropiară și cei trei. Fără să se oprească din vorbă, locotenentul le făcu semn să aștepte.

Deodată, nu se știe de unde, răpăiră focuri de armă. Cîțiva motocicliști se prăbușiră în nisipul fierbinte în timp ce restul hitleriștilor, cuprinși de panică, prînseră să se imprăștie care încotro. Din tufișuri, cu armele în cumpănire, năvăleau partizanii. Brigadierul Klimko îl înșfăcă de guler pe locotenentul fascist tocmai în clipa în care se pregătea s-o ia și el la sănătoasa, îl zgîlți în lege și-l pocni drept în creștetul capului, trîntindu-l la pămînt.

— O să crăpi tu înainte de-a apuca să dărîmi puterea sovietică! — îi răcni el la ureche. Armata Roșie luptă, și-o să se prîceapă dînsa cum să vă frîngă oasele, nemernicilor!

Apoi, hitleriștii rămași în viață fură adunați și minăți spre pădure. Deodată moș Kuprei începu să alerge șchiopătînd în urma lor, cu un ciolan mare în mînă — tot ce mai lăsaseră fasciștii dintr-un jambon pe care-l ascunsese cu grijă.

— Stați! Stați o clipă! — strigă la ei moșul, apropiîndu-se de locotenent.

— Te-ai îmbuibat, porc de ciine?... Na, saturday-te, ia și ciolanul ăsta cu tine, du-l lui Hitler al tău. Te-ai înecat tu cu dînsul, să se îneco și el!

MAXIM TANK

Maxim Tank este unul din cei mai însemnați poeți ai Belorusiei sovietice. Născut în 1912 în partea apuseană a Belorusiei, dintr-o familie de țărani, Maxim Tank a urmat gimnaziul la Vilnius. A intrat în Comsomol încă de pe băncile școlii, participînd de tînră la mișcarea revoluționară.

Între 1936 și 1939, Maxim Tank tipărește cîteva plachete de versuri, precum și poemul „Naroci”.

Începînd din 1939, odată cu întregirea Belorusiei sub steagul sovietic, poetul i se deschid orizonturi largi.

În anii războiului, Maxim Tank colaborează la presa de partizani și la cea de front. Din această perioadă datează marele lui poem „Ianus Seliba”, despre lupta partizanilor belorus împotriva hitleriștilor.

Opera lui Maxim Tank a fost tradusă în mai multe limbi și larg răspîndită în Uniunea Sovietică. Fiul de țaran din Pilkovșcina se impune ca un cîntăreț senin al naturii și al bucuriilor simple, care a știut să-și acordeze lira și la diapazonul cîntecului de luptă. Cu trecerea anilor, registruul poeziei lui Maxim Tank s-a lărgit considerabil; poetul cîntă prietenia între popoare, lupta pentru pace, munca și viața de fiecare zi a constructorilor comunismului. Poetul tratează aceste teme diverse cu puritatea și elanul tinereții, care i-au rămas intacte după aproape trei decenii de activitate literară, asigurîndu-i un loc bine definit în cîmpul liricii sovietice.

I. O.

Tractorul din Minsk

Mașinile, ca la comandă,
Vesliră-n graiul lor: acum!
Și-l coborîră de pe bandă
Și-l pregătiră pentru drum.

Pornindu-l, meșterii-i urară
Ani fericiți, și mulți, și spor,
Să-l cînte lira populară,
Iubit să fie de popor.

Și-acuma iată-l: o să treacă
Pe-aci, unde n-avătai să cînt,
Unde c-un fluier de mesteacăn
Făcui pe vremuri legămînt.

Cum intră-n țelină, peste vale,
Vibrînd din trupu-i de oțel,
Șe iau, cu tîlpile lor goale,
Copiii veseli, după el.

Iar agronomul, și el vine
În urmă, descheiat la gît,
Să vadă de se ară bine
Și-adiac, precum s-a hotărît.

Și brazele se-astern cîmînte
Ca niște strune de pămînt, —
Le-atingi cu mina și-au să cînte,
Imprăștiîndu-se pe vînt...

Și seara, strînși în adunare,
Au scris colhoznicii răvas
Și l-au trimis în graba mare
Cu-n om anume, la oraș.

Pentru brăzdarele-ascuțite,
Puternicul tractor din Minsk
Primește laude, venite
Din Orșă sudică, din Pinsk.

Și cînd citesc epistolia,
Aud toți muncitorii cum
În slavă cîntă ciocîrlia,
Deasupra holdelor de fum.

În romînește de
IOANICHIE OLTEANU

desen de Tia Peltz

Răsfoind un program teatral

Am făcut cunoștință din prima seară. Mi l-a întins o bătrânică simpatică, care înlămpina cu prietenie pe toți cei ce treceau pragul teatrului „Maiakovski”. Nu i-am acordat de la început atenția cuvenită. Credeam că e programul obișnuit al spectacolului cu „Mica studentă” de N. Pogodin, căruiu îi închinaseram primele ceasuri din această nouă călătorie în lumea sovietică. M-am oprit însă apoi asupra titlului, care îmi contrazicea așteptările: „Teatralnaia Moskva” (Moscova teatrală). Pe aceeași copertă sobră mai figura o indicație laconică: 29.IV — 5.V.1959. Era programul săptăminal al teatrelor Capitalei. I-am cerut îndată complicitatea, încercând să-l folosesc ca ghid artistic.

Am vrut să știu mai întâi ce piese sovietice se mai joacă la Moscova. Una-două-cinci? Am renunțat foarte curînd să le număr. Era o adevărată antologie a dramaturgiei sovietice. Și atunci am încercat să le clasific după criterii tematice, istorice, după autori. Nici așa n-a fost prea lesne. Figura lui Lenin apărea, în afară de cele două piese din trilogia lui Pogodin — „Orologiul Kremlinului”, „A treia patetică” — și în lucrarea lui Dm. Zorin: „Izvor veșnic”. Motive consonante, desprinse din vremea lui Octombrie, se regăseau în „Bătrînețe zbuciumată” de Rahmanov, „Licenții” de Treniov, „Marele Kirill” de Iliia Selvinski. Construcția pașnică începea să se deseneze în spectacolele cu „Baia” de Maiakovski, cu „Aristocrații” de Pogodin, cu „Drum îndepărtat” de Arbutov, cu „Grădinarul și umbra” de Leonov. Veneau anii crînceni ai Marelui Război pentru Apărarea Patriei, ilustrați de „Tinăra gardă” a lui Al. Fadeev, de „Hotel Astoria” a lui Al. Stein, de „Toboșărița” a lui Al. Salinski. Zorii păcii se întrevădeau în „Caleașca de aur” de Leonov, în „Mai luminos” de Lev Zorin. Impetuoașă se configura ziua de azi a comunismului, în piese cu puternică substanță dramatică și în comedii lirice, în „Zări necuprinse” de N. Virta, în „Bătălie în marș” de Galina Nikolaeva și S. Radzinski, în „De ce zîmbesc stelele” de Al. Korneiciuk, în „Măestrul liber” de Zoria Danovskaia, în altele și altele altele.

Curiozitatea m-a îndemnat să caut dacă mai rămînea răgaz în aceeași săptămînă și pentru piese contemporane, scrise pe alte meleaguri. „Teatralnaia Moskva” părea o cutie cu surprize. Se juca în acest răstimp „Ultima etapă” de germanul Erich Maria Remarque, „Cuibul de piatră” de finlandeza Hella Vuolüoki, „Minciuna are picioare lungi” de italianul Eduardo de Filippo, „Uit de toți” de turcul Nazim Hikmet, „Jupiter ride” de englezul Cronin, „Vulpea și strugurii” de portughezul G. Figueiredo, „Mandarada” de francezul E. Jery, „Pe strada Whitman” de americanul M. Wood ș. a. O incursiune într-un timp de care ne despart cîteva decenii reinvia pe alișe numele lui G. B. Shaw („Discipolul diavolului”) și Maeterlinck („Pasărea albastră”), B. Nușici („Doctor în filozofie”) și Mark Twain („Tom Sawyer” și „Aventurile lui Huckleberry Finn”), Ibsen („Nora”) și Wilde („Sotul ideal”) etc.

Și fiindcă nimic nu putea să mă mai mure, am înregistrat în continuare nume și titluri, culesse de astă dată din timpuri relativ îndepărtate, fertilizate de geniul umanist al unor celebri făuritori de stihuri și proze. Nu lipsea Gogol cu „Căsătoria” și „Serile în sat la Dikanka”; i se alăturau Al. Ostrovski cu „Lupii și oile”, Schiller cu „Maria Stuart”, Lev Tolstoi cu „Puterea întunericului” și „Anna Karenina”, Thackeray cu „Bilciul deșertăciunilor”, Cehov cu „Livada cu vișini”, Shakespeare cu „Nevestele vesele din Windsor”, Gorki cu „Foma Gordeev” ș.a. Prindea cheag o antologie din ce în ce mai complexă, mai amplă, a scrisului dramatic din toate epocile.

N-am încercat să fac statistici. Nu m-am străduit să epuizez indicațiile cuprinse în acel program obișnuit, pe care tipografia „Moskovskaia Pravda” îl imprimă în fiecare săptămînă. Nici nu era nevoie. Din paginile broșurii care se intitulează fără pretenții „Teatralnaia Moskva” respiră un adevăr impresionant, care se confundă în multe locuri cu neobișnuita varietate, cu nemărginita bogăție a vieții culturale sovietice. În capitala lumii noi s-a așezat, în mod neîndoielnic, și capitala teatrului contemporan.

Horia Deleanu

CINTECUL UNUI POPOR EROIC

Grup din Ansamblul de stat de cîntece și dansuri al R.S.S. Beloruse.

Secole de-a rîndul în sinul poporului s-a adunat — mîrgăritar cu mîrgăritar — comoara cîntecului belorus. Dar el nu s-a putut așeza pe o pasăre măiastră peste cîmpii și păduri, ci trăia în cuibul său sărac, pentru că moșierii și nobilii disprețuiau creația populară. Abia după Marele Octombrie a înflorit arta populară și cîntecul belorus, liber, a pornit în marș triumfal prin întreaga țară, cucerind spectatorii.

Un mare merit în răspîndirea creațiilor folclorice l-au avut compozitorii și poezii, cîntăreții și dirijorii beloruși. Unul dintre aceștia este Ghennadi Ivanovici Tițovici, artist al poporului al R.S.S. Beloruse.

De un sfert de veac Tițovici colindă țara în lung și în lat, culegînd neobosit creațiile muzicale ale poporului. Și multe din miile de

cîntece adunate de el au intrat în repertoriul Corului popular de stat belorus, pe care îl dirijează Ghennadi Tițovici. Ele sînt cunoscute în întreaga noastră patrie și dincolo de granițele ei.

Corul popular de stat belorus (așa s-a numit inițial) a luat ființă în septembrie 1952. În componența lui au intrat cele mai talentate elemente ale colectivelor de artiști amatori, ca Zina Bici-kova, colhoznică din Moghilev, Galea Ciornaia, bucătăreasă din Mozir, Ansa Avdeenko, telefonistă din Hoiniko și altele. Au fost selecționați 90 din cei peste 2000 de concurenți care s-au prezentat.

După două luni a avut loc primul concert. De atunci toate reprezentațiile date de cor — și au fost aproape o mie — s-au bucurat și se bucură de succes. Spectatorii din Moscova și Soci, Le-

O mare literatură pe măsura unei epoci mari

Cel de al treilea Congres al scriitorilor sovietici constituie un eveniment cultural de excepțională însemnătate internațională. Totodată e un jalon important al dezvoltării literaturii în epoca socialistă. Materialele publicate se impun prin bogăția ideilor și varietatea perspectivelor. Nu începe îndoială că studierea aprofundată și sistematică a documentelor Congresului, în primul rînd a mesajului C.C. al P.C.U.S. și a expunerii lui Nikita Sergheevici Hrușciiov, — va da posibilitate presei noastre literare să extragă concluzii esențiale de ordin teoretic și pentru practica creației.

Impresia principală e aceea că Congresul a oglindit fidel fenomenul de întărire continuă a legăturii literaturii sovietice cu viața. Și în raportul lui A. A. Surkov și în cuvîntările delegaților, sarcinile literaturii au fost analizate ca decurgînd din marile probleme ale construcției desfășurate a comunismului. Poporul sovietic trăiește azi perioada unui grandios avînt constructiv. Avîntul acesta s-a transmis și în sala Congresului. Preocuparea principală ar putea fi definită în felul următor: ce trebuie să facă scriitorii ca literatura să devină un factor major de stimulare a avîntului, un component din ce în ce mai activ al progresului general? „Literatura noastră — a spus în cuvîntul de deschidere Konstantin Fedin, — nu poate fi despărțită de istoria întregului popor sovietic”, iar A. A. Surkov a subliniat în raportul său că partidul așteaptă de la scriitorii ca în operele lor ei să efectueze „explorări adînci în viața poporului și să dezvăluie cu ajutorul ima-

ginilor artistice „procesul complicat prin care se formează caracterul omului constructor al comunismului”.

Insufletit de această tendință predominantă, Congresul a condamnat teoria „distanței” și a lansat cu tărie apelul la contemporaneitate. Totodată, lozincă contemporaneității (la noi se spune de obicei — „a actualității”) a fost explicată în sensul că nu e vorba doar de descrierea unor evenimente ale zilei de azi, ci de redarea lor în spiritul vremii, ceea ce presupune reliefarea cu mijloace adecvate a perspectivelor grandioase pe care le-a conturat Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. După cum s-a a-

cheamă pe artiștii cuvîntului să valorifice la maximum talentul lor în prezentarea forțelor noului, a triumfului lor asupra vechiului. Numai așa literatura se va pătrunde pînă la capăt de patosul epocii de construire a comunismului.

Congresul a acordat o mare atenție și zugrăviri eroului pozitiv. După cum o atestă și cele mai noi lucrări de mare valoare ale literaturii sovietice, eroul principal al epocii este omul integru, devotat organic cauzei comunismului, capabil, curajos, plin de inițiativă creatoare. Epoca construirii comunismului e epoca caracterelor mari, puternice.

Cel de al treilea Congres al scriitorilor sovietici a acordat multă atenție atît problemelor măiestriei cît și caracterului inovator al literaturii sovietice, în toate domeniile, atît în privința conținutului cît și a formei. În raportul său A. A. Surkov a analizat amănunțit cum, în procesul creșterii sale, literatura sovietică a respins rînd pe rînd diferite încercări de a „innoi” creația cu ajutorul unor rețete formaliste, dar a subliniat totodată că aceste poziții principale nu numai că nu frînează, ci dimpotrivă stimulează căutarea febrilă a noului.

Lucrările Congresului au arătat cît de strînsă este legătura între dorința scriitorilor de a răspunde pozitiv la îndemnul Partidului — ca literatura sovietică „să devină prima în lume nu numai prin bogăția conținutului, ci și prin forma și măiestria artistică” — și extraordinarul rol educativ pe care-l capătă azi literatura. Lupta pentru măiestrie este implicit și lupta pentru eficiența educativă. Citînd din raportul tovarășului N. S. Hrușciiov la Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. că „planurile construcției comunismului se vor îndeplini cu atît mai bine cu cît va fi mai înaltă conștiința maselor”, A. A. Surkov a arătat — și pe drept cuvînt — în continuare că „în aceste cuvinte e condensat conținutul ideologic și moral al creației noastre viitoare”.

Recentul Congres al scriitorilor sovietici dovedește din nou — și într-un mod strălucit — că în complexitatea de probleme pe care le rezolvă literatura epocii socialiste, cea a orientării ideologice ocupă un loc primordial. Constatînd eșecul jalnic și rușinos al revizionistilor, în încercările lor de a compromite metoda realismului socialist, acest instrument minunat de muncă elaborat prin sinteza creatoare a unor eforturi de cîteva decenii, Congresul a reafirmat hotărîrea scriitorilor sovietici de a continua cu aceeași fermitate lupta împotriva revizionismului, ca o luptă împotriva pericolului ideologic principal. Apărarea multilaterală a purității ideologice a literaturii va rămîne mereu în centrul preocupărilor întru-cît — așa cum se subliniază în mesajul adresat Congresului de C.C. al P.C.U.S. — „înaltă pregătire ideologică a artistului, fidelitatea față de marxism-leninism, legătura cu viața poporului, justa înțelegere a legilor și a grandioaselor perspective de dezvoltare a societății sovietice sînt chează și succesul de creație ale scriitorilor sovietici”.

rătat în raportul principal, scriitorii sovietici n-au de ce să se teamă de dimensiuni mari și nici de poetizarea vieții. Realitatea sovietică le merită pe deplin. În lumina acestei orientări capătă o semnificație deosebită acea parte a expunerii lui N. S. Hrușciiov în care președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. a luat apărarea scriitorilor care „sînt porecliți nu se știe de ce „poleitori”, pentru că creația lor se bazează pe înfățișarea eroilor pozitivi”. Condamnînd idilismul, zugrăvirea dulceagă a vieții în culori trandafirii, P. C. U. S.

ningrad și Kiev, Odesa și Vilnius, Erevan și Chișinău i-au răsplătit pe solii cîntecului popular belorus cu aplauze furtunoase. Corul popular de stat belorus a cunoscut un mare succes la cel de al V-lea Festival Mondial al tineretului și studenților de la Varșovia. Iar la Festivalul de la Moscova, octetul vocal al corului a cucerit premiul I și medalia de aur.

Repertoriul corului se îmbogățește necentenit. În prezent, el numără peste 250 de cîntece, în principal producții populare, dar și cîntece ale compozitorilor moderni din Belorusia, Ucraina, R.S.F.S.R., Polonia, Bulgaria, România etc. Cîntecele zilelor noastre, care vorbesc despre traiul fericit al oamenilor sovietici, constituie un mare succes al corului.

Formația de dansuri interpretează peste 50 de

jocuri populare, printre care „Leavonika”, „Metelița”, „Gusaciok”, „Iuracika”, „Polca colhoznică”, și altele. Istoria ultimului dans este foarte interesantă. Odată, maestrul de balei P. Akule-nok a nimerit înîmplător la o serată colhoznică. Băieții și fetele dansau polca într-o manieră proprie. Mișcările lor stau la baza noului dans. Tot așa a fost creat și „Cadriul din Leadkovsk”.

Membrii corului duc o intensă activitate culturală: conduc cercuri muzicale și coregrafice din cluburi, școli, palate de cultură, fin lecții, conferințe.

Recent, printr-o hotărîre a Ministerului Culturii, Corul popular a căpătat numele de Ansamblu de Stat de cîntece și dansuri al R.S.S. Beloruse.

G. Șirma

artist al poporului al U.R.S.S.

M. Novicov

Moscova. Piața Manejului.

MOSCOVA 1959

Adresa unui club original:

Piața Maiakovski

Piața Maiakovski se află la întretăierea dintre strada Gorki, artera centrală a Moscovei și bulevardul circular Sadovaia. Se află, așa dar, în plin centrul Capitalei și din zori până noaptea tirziu circulația pietonilor și a vehiculelor nu conține o clipă. De aceea, acum există chiar planuri de reconstruire totală a pieții. Se proiectează ca sub caldarîmul bulevardului Sadovaia să se străpungă un tunel cu două etaje, unul pentru pietoni și celălalt pentru metro. De altfel în piața Maiakovski există și în clipa de față o stație de metro, dar linia ferată subterană are alt traseu decât cel de care aminteam...

În sfârșit, spre a da o idee mai exactă despre culoarea locului s-ar mai putea spune că piața Maiakovski e o adevărată piață a teatrelor. În partea sudică a pieții se înalță somptuoasa clădire a sălii de concert „Ceaikovski”, vechiată de o masivă galerie cu coloane și teatrul de operă. În fața lor, pe latura dimpotrivă, se află teatrul de estradă, cinematograful „Moskva” și teatrul de marionete al lui Obratov. Deci tot atâtea lăcașuri care în afara fortoei obișnuite a străzii, atrag zilnic multe mii de spectatori din toate colțurile Capitalei.

În acest necurmat furnicar de oameni și mijloace de locomotie, dinspre partea de răsărit a pieții un Maiakovski de bronz privește semet spre culmile hotelului „Pekin” și de acolo departe peste vremi...

Și-ți pare rău că poetul cu versul de foc nu mai poate vedea ce se întâmplă astăzi, în anume ceasurile înserării, la poalele soclului de pe care el înfruntă nemurirea.

Și încerci o stringere de inimă pentru că cel care a strigat „În gura mare”

*La mine versurile
sînt ca oștile-n paradă,
le-adun în front
le deslășor pe stradă
grele ca plumbul
sînt atîtea sîre
gata de moarte
și de nemurire!*)

nu poate ști că în piața Maiakovski și-a găsit loc nu numai monumentul lui, ci însăși Poezia. Poezia anului în care a început construirea societății comuniste, pe care el a chemat-o de atîtea ori cu gîndul lui fierbinte, cu verbul lui de tunet.

Căci în piața Maiakovski în plină stradă, își ține adunările cel mai original club de poezie din cîte există în lume. De departe, vezi un tinăr perorînd și subliniindu-și vorba cu gesturi largi, ascultat cu înfrigurare de o multime alcătuită în cea mai mare parte din ascultători de aceeași vîrstă și cînd te apropii... ai nimerit în plin cenaclu poetic. Te pomenești deodată într-o adunare care ascultă cu fervoare pe cei care se urcă pe rînd la tribuna improvizată și apoi învinge discuții care, durează uneori pînă tirziu în noapte.

Fete tinere și elevi, studenți și tineri muncitori se aburcă ușor pe treapta de granit a soclului și, cu un timbru care adesea măturisește ezitarea pe care le-o imprimă glasul încă neformat, încearcă să domine larma străzii... Și din cînd în cînd, din mulțimea îngrămădită împrejur țînesc aplauze însuflețite și zeci de mîini calde se întind către cel ce și-a strigat entuziasmul tinereții lui și al vremii ce-o trăiește.

Acum „clubul” are o tradiție, tabieturile și vedetele lui. Ba a început să se și scrie despre el. Acum se știe, de pildă, că cutare fată cu părul tuns scurt și care recită foarte frumos „Aniversare” e studentă la Institutul de aviație. Cel mai bun interpret al „Pașaportului sovietic” este un

băiat în haină neagră și papillon, picolo la restaurantul „Ucraina”. Iar de la o vreme au început să se arate la „club” și străini: un student chinez, care a devenit un obișnuit al locului și a fost adoptat ca atare, ba într-o zi s-au arătat și niște juri americani care vorbeau perfect rusește. Erau niște studenți din S.U.A. care studiază în patria lor limba și literatura rusă și, fiind în vizită la Moscova și aflînd de existența originalului „club”, au ținut să asiste și ei la o ședință de poezie în plină stradă. După care, înconjurați de tineri moscoviți, au vorbit pe săturate de Walt Whitman și de Maiakovski, de pictură și teatru, de sputnici și sport.

În fața statuii lui Maiakovski se aud adesea răsunînd versurile poetului care patronază august cenaclul, poezii de Esenin și Blok, dar se produc, timizi și tineri debutanți, care pentru moment n-au alt public decât acela ce-i ascultă. Iar dacă admiratorii sînt încă puțini, elanul și dorința lor de a se avînta pe aripile poeziei sînt atîta de mari și atîta de pure încît pînă la urmă mulți din ei vor izbîndi cu siguranță.

Și, cine știe, din umbra gigantului se va desprinde poate într-o zi un alt cîntăreț, căruia poetul celor „150.000.000” îi va putea spune:

*Să ne unim în glorie,
avem un bronz mai bun
l-am ridicat luptînd...
Las' să ne fie
socialismul —
monument comun!*

Va fi cîntărețul care va cînta comunismul devenit faptă, va fi cîntărețul căruia septenlul îi va fi dat un nou „pașaport” spre posteritate.

Dumitru Hincu

1) Traducerea versurilor: Cicerone Theodorescu (n.a.).

UN CONCERT NE ÎN INDIA

Nimic nu-l neliniștește, nu-l sperie mai mult pe actor decât premiera — prima întîlnire a spectacolului cu spectatorul. Și-i cu atît mai greu să joci pentru prima oară într-o țară străină pentru un public care nu te cunoaște și nu înțelege nimic din ce spui. În cazul acesta nu numai că te temi de soarta spectacolului, ci și răspunzi în fața patriei tale.

Înainte de plecare, prietenii și cunoștințele ne-au asaltat cu întrebările: „Pleați în India? Vai, cîte lucruri frumoase și interesante o să vedeți acolo! Sînteți fericiți? Nu?”

Da, e o mare fericire să pleci în India! Da, e foarte interesant să vezi țara aceasta legendară, de basm! Dar noi nu plecam ca turiști, ci în turnee; nu plecam să ne distrăm, ci să lucrăm; nu plecam să vedem, ci să arătăm. Ca orice actor, plecam să dăm examen în fața spectatorilor. A spectatorilor necunoscuți dintr-o țară imensă, îndepărtată

... Pornim la drum cu „TU-104” într-o noapte de iarnă întunecoasă. Întîmpinăm zorile la Tașkent. Apoi, sub noi prind să se depene secvențele albe ale culmilor Himalaiei, oglinzile sparte, albastre-verzi ale lacurilor de munte, pămîntul galben, cenușiu, trandafiri, verde ca smaraldul. Delhi. Zeci de oameni ne întîmpină, ne prind în jurul gîtului ghirlande de flori, ne fotografiază, ne duc la hotelul care seamănă cu un palat. După iarna de la Moscova ne trezim între palmieri și trandafiri. A doua zi, înainte de a se lumina bine, ne urcăm în trenul care după ce străbate jumătate de țară ne duce la Calcutta. Din nou ghirlande de flori, fotografii și operatori cinematografici, iar la hotel, în fiecare cameră, muniți de fructe — banane, mere, mandarine uriașe roșii-portocalii și ceva care seamănă cu bostanii noștri, dar cu o carne parfumată, cu gust de căpșuni.

Toate-s foarte gustoase, dar nouă nu ne arde acum de fructe. Ne așteaptă spectacolul. Primul spectacol în India. Cît îi invidiem tu turiști, cu fețele lor radioase, lipsite de griji! Ce-i neliniștește pe ei? Pe cînd pe noi totul ne îngrijorează, începînd cu teama că n-am ales bine repertoriul și terminînd

cu problemele pur tehnice, ca clădirea în care urmează să dăm spectacolele.

În fiecare oraș, reprezentanțul nostru trimis din vreme a avut misiunea să caute săli cît mai corespunzătoare. Uneori ne-au fost puse la dispoziție sălile de spectacole ale colegiilor, altele, cum a fost la Haidarabad și Laknau, s-au construit special pentru noi un soi de hangare uriașe. Trunchiuri elastice de bambus, legate cu frînghi, sîrjau de carcasa, iar pereții și acoperișul erau formate din bucăți mari de pinză multicoloră, care se asemănau cu niște covoare orientale. Și într-un oraș și în celălalt s-au obținut astfel scene foarte comode și săli în care au încăput aproape două mii de oameni.

Oricît de complicată, pînă la urmă problemele tehnice s-au rezolvat într-un fel sau altul, mai ales că organizatorii turneului nostru s-au dovedit foarte prevenitori și energici și au făcut tot ce le stătea în putință ca să ne simțim bine.

Dar la urma urmei succesul sau insuccesul nu depindeau de condițiile tehnice, ci de felul cum se va stabili între noi și spectatori acel contact fără de care spectacolul nu mai e spectacol, chiar dacă totul se vede și se aude foarte bine. Iar acest contact depindea în primul rînd de faptul dacă vom fi sau nu vom fi înțeleși.

Am venit în India cu două spectacole: „Un concert neobișnuit” și „Lampa lui Aladin”. Și unul și celălalt cu text bogat, de care depinde și înțelegerea subiectului, și a temei. Cum să facem? Cu „Concertul neobișnuit”, care are multe numere pur vizuale și muzicale, lucrurile stăteau ceva mai bine, cu toate că nici aici nu se putea renunța la comper. Nu numai pentru că textul este hazliu, ci mai ales pentru că în el este formulată tema. Există o singură soluție, pe care am folosit-o în cursul celorlalte turnee în străinătate. Rolul comperului era jucat în limba engleză. E drept, artistul Speranski nu putea fi luat drept englez. Dar asta nu ne deranja deloc, dimpotrivă, socoteam că așa e mai bine, că spectacolul capătă astfel o savoare și o formă deosebită, cu atît mai mult cu cît atunci cînd se adresa unuia dintre in-

terpreți — digitatorului, perul vorbea

Dar să joci dintr-un englez posibil, chiar învățat ero

Aici accentul lor n-ar fi ghios, ci pu

portabil. Ca noi, actorii Theater” s-

joace pe „H

șeste nu ne meni și spec

tisit. Să pov

intea fiecăr

altor turnee

luța nu-i r

și dăunător

torul află te

mai urmăreș

tului. Și al

de o metod

similare, s-

Textul a fe

intellectuali. Înțelege ace

atît mai pu

ceea spectac

engleză num

în celelalte

hindi, iar în

gajeza

Așa a fost

In Palatul „Colis

La 30 iunie își va deschide la New York porțile expoziția sovietică organizată în S.U.A. La un scurt interval, în parcul „Sokolniki” din Moscova se va deschide o expoziție americană. Organizarea celor două expoziții are loc în conformitate cu acordul sovieto-american „Cu privire la schimburile în domeniul culturii, tehnicii și învățămîntului”, încheiat la 27 ianuarie 1958 la Washington.

Expoziția sovietică în S.U.A. va funcționa timp de 40 de zile. În vederea deschiderii ei va pleca la New York F.R. Kozlov, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

Expoziția va fi găzduită în primele două etaje ale „Coliseum”-ului, un edificiu special pentru expoziții, construit în anul 1956 în piața Columb din centrul New York-ului. O particularitate a acestei construcții este lipsa totală a ferestrelor și, prin urmare, și a luminii naturale de zi. De aceea edificiul este luminat de 25.000 de becuri fluorescente.

Principalul obiectiv al expoziției este acela de a înfățișa

în chip convingător succesele dobîndite de poporul sovietic în activitatea sa pașnică creatoare, de a face cunoscut vizitatorilor expoziției marea program de construire a comunismului în U.R.S.S. în următorii șapte ani.

La fel ca la Bruxelles, expoziția din S.U.A. va acorda un loc important realizărilor dobîndite de știința sovietică în studierea spațiului cosmic și în rezolvarea problemelor legate de viitoarele zboruri interplanetare. Americanii arată mult interes pentru succesele oamenilor sovietici în cucerirea spațiului cosmic. Cercuri largi din S.U.A. recunosc remarcabilele realizări ale Uniunii Sovietice în dezvoltarea tehnicii rachetelor.

Într-un stand original, reprezentînd o părticică din bolta cerească, vizitatorii vor putea admira machetele în mărime naturală ale celor trei sateliți artificiali ai Pămîntului, întrucipare a triumfului științei și tehnicii sovietice. De asemenea, atenția americanilor va fi reținută, desigur, și de exponatele care prezintă succesele dobî-

dite de fizi

studierea raz

acțiilor nucle

ductorilor.

Expoziția

gine elocven

NEBÎȘNUT

de SERGHEI OBRAZTOV

presti- com- problema limbii, însă, nu ea ne îngrijora cel mai mult. Înțelegerea cuvintelor poate contribui la succes, dar nu-l garantează niciodată. Uneori cuvintele sînt înțelese, dar spectacolul rămîne neînțeles, neinteresant. În sensul acesta ne îngrijora soarta premierelor noastre

„Concertul neobișnuit” este un spectacol de parodie, satiric. El ridiculizează unele numere ale spectacolelor europene de estradă.

Dacă ar fi trebuit să prezentăm „Concertul neobișnuit” în oricare dintre orașele Europei, am fi fost, firește, îngrijorați de soarta succesului, dar pînă la urmă spectatorii tot ar fi înțeles unde bate satira noastră, fiindcă la fiecare număr ar fi recunoscut originalul. Dar ce se va întîmpla în India, unde aproape că nu sînt spectacole de tip european? Unde nu există cor, soprane de coloratură, violonceliști, pianiști, cîntăreți de operă sau operetă?

...Spectacolul a început. În sală s-au stins luminile. S-au aprins reflectoarele. Pe scenă și-a făcut apariția opăpușică mică — dirijorul. Bate cu bagheta în pupitru, apoi face un semn. Orchestra atacă uvertura. Prima parte s-a terminat. Dirijorul se întoarce spre public și se înclină. Spectatorii rid. Dirijorul începe să coboare spre orchestră. Spectatorii rid iar. Dirijorul se întoarce și se mai înclină o dată. Rîsetele se întîlesc și încep aplauzele. Ca la Moscova. Ni se ia o greutate de pe suflet. Iese pe scenă comperul. Publicul se amuză. Se trage „cortina”. Începe să cînte corul. Și pe măsură ce cîntă, simt că devine neinteresant. Cîntecul e prea lung. Cuvintele neînțelese. Nimeni nu ride. Nimeni nu aplaudă. Apare violoncelistul. Primele lui gesturi stîrnesc oarecare interes, apoi iar nu mai aplaudă nimeni.

Ce să fie asta? Eșec? Totuși de ce stau spectatorii liniștiți la locurile lor? Par veseli. Zimbesc. Iat-o pe soprana de coloratură. În sală se ride, se ride cu hohote, apoi se aplaudă. Aplauze sincere, entuziaste. Și din clipa aceea totul începe să meargă bine.

Sfîrșitul spectacolului a fost un adevărat succes. Ne-am întors la hotel mai mult sau mai puțin fericiți. Dimineața ne-am

năpustit literalmente asupra ziarelor. Toate ziarele din Calcutta publicau în toate limbile cronici lungi, elogioase.

Dar succesul premierii nu ne putea liniști pe deplin. A doua zi urma să prezentăm „Lampa lui Aladin”, pentru care ne temeam și mai mult. Căci toate elementele care constituie spectacolul — costumele orientale, arhitectura, muzica, felul de trai — sînt mult mai bine cunoscute spectatorului indian decît nouă. Dar dacă spectacolul nostru cuprinde vreo inexactitate, dar dacă are vreo imagine naivă, despre Orient? Motiv de teamă exact contrariu celui care ne-a chinat înainte de spectacolul cu „Concertul neobișnuit”.

Din nou s-a stins lumina în sală. Din nou s-au aprins reflectoarele, prinzînd scena în cercul lor de lumină. Cortina se ridică încet. Se vede o piață. În depărtare se înalță suple minarete. Culcat, Aladin cîntă încet un cîntec. Vinzătorii strigă cit îi ține gura. Prin piață trece alaiul marelui vizir. În urma lui — un uriaș elefant alb, pe spinarea căruia stă într-un baldachin prințesa Budur...

Am redat primele episoade ale tabloului I pentru ca să fie mai lesne înțeleasă reacția publicului, cu totul neașteptată pentru noi.

În nici o țară, inclusiv Uniunea Sovietică, spectacolul nu s-a bucurat de atîta succes ca în India. Copii și mături, toți au primit piesa cu încîntare, cu explozii de entuziasm. Fiecare tablou, fiecare episod i-a bucurat și i-a emoționat.

...Spectacolul s-a terminat. Ținînd păpușile în mînă, actorii au ieșit la rampă și abia acum i-au văzut în sala căldată în lumină pe cei pentru care au jucat timp de două ore: bărbați, femei, copii. Toți au fețe oacheșe, bronzate, uneori chiar negre; tot așa sînt și mîinile și picioarele încălțate în sandale foarte decoltate. Toți au părul negru-sîniliu și ochi umezi, strălucitori. Toți au fețe radioase.

La rampă, actorii rid și aplaudă și ei. Sînt fericiți. Altfel nici nu se poate. Succesul spectacolului înseamnă întotdeauna o dublă fericire — a spectatorului și a actorului.

Ne întoarcem la hotel ducînd cu noi ghirlande mari de flori. Sîntem foarte bucușori. Am trecut cu bine cel mai greu examen. Acum putem să ne culcăm liniștiți. A doua zi, după ce-i ascultăm cu aviditate pe translatorii care ne citesc în fugă recenziile lungi și foarte elogioase, scrise în engleză, hindi și bengaleză vizităm orașul.

Ochii noștri pot în sfîrșit să vadă, mințea noastră poate în sfîrșit să sezeze ce se petrece în jur.

ORAȘELE EPOCII NOASTRE

Creșterea populației urbane generată de dezvoltarea industriei și de excedentul natural, pe de o parte, enorme distrugeri cauzate de război, pe de altă parte, au făcut ca în perioada postbelică problema locuințelor să devină o problemă acută în Uniunea Sovietică.

Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. a hotărît că ea trebuie rezolvată integral în următorii 10-12 ani. Acest lucru este posibil numai într-o țară socialistă, deoarece marile dificultăți care stau în calea realizării planurilor de sistematizare a orașelor și regiunilor au fost înlăturate prin însăși structura regimului.

În urma înlăturării sarcinilor trasate în planul septenal, orașele Uniunii Sovietice își vor schimba înfățișarea, pe întregul cuprins al țării vor apărea noi așezări omenești. 15 milioane de locuințe la orașe și 7 milioane de locuințe în mediul rural sînt cifre care impresionează; și dacă încerci să-ți imaginezi ce reprezintă ele, îți dai seama că perspectivele pe care le deschid sînt cu adevărat uimitoare. Revista sovietică „Znanie-Sila” da următoarele date: un tren expres parcurge distanța dintre Moscova și Vladivostok în opt zile; dacă cineva ar străbate acest drum pe jos ar trebui să meargă multe luni de zile. Să ne imaginăm pentru o clipă că pe acest traseu nu există nici cale ferată, nici cîmpii, nici munți, și că el ar fi înlocuit cu o stradă pe ale cărei laturi s-ar înălța case de locuit cu cîte patru niveluri. Astfel, blocurile cuprinzînd cele 15 milioane de apartamente care vor fi construite la orașe între anii 1959—1965 s-ar înșirui pe distanța de 7.500 km de la Moscova pînă în Orientul Îndepărtat.

Iar dacă adăugăm și cele 7.000.000 de locuințe din mediul rural și dacă am reprezenta sub formă de casă fără etaj fiecare locuință ce urmează să se construiască în decurs de șapte ani, șirul format de ele ar putea să încingă de patru ori globul pămîntesc la ecuator. Aceste date nu sînt de domeniul fantasticului sau al imaginației; toate acestea au fost și sînt posibile în Uniunea Sovietică. Pentru a înălța un număr atît de uriaș de locuințe

poporul sovietic nu are nevoie de zeci sau sute de ani. Toate acestea au început să se înlătuiească și vor fi complet realizate în următorii șapte ani.

În fața arhitecților, inginerilor și tuturor celor ce gospodăresc orașele, s-au ridicat probleme noi. Unde să fie așezate noile blocuri? Din ce materiale și cu ce metode să se construiască pentru a realiza construcții sănătoase, trainice, confortabile și executate rapid. Meru se deschid șantiere experimentale unde se încearcă noile materiale și noile metode. Cartiere întregi s-au și realizat, mii de oameni se mută zilnic în noile apartamente și contribuie prin sugestiile și observațiile lor, la îmbunătățirea muncii de construcție. Numai la Moscova în primele patru luni ale anului s-au mutat în locuințe noi 90.000 de oameni.

O atenție deosebită se acordă amplasării noilor aglomerații în cadrul orașelor existente. Se ridică două ipoteze: noile construcții să se înalțe pe terenuri libere în imediata apropiere a orașului sau să se reconstruiască vechile raioane.

S-ar părea că din mai multe considerente varianta reconstrucției este mai indicată, deoarece în U.R.S.S., neexistînd proprietate particulară asupra pămîntului, nu trebuie cumpărate edificii sau terenuri; instalațiile de apă și canalizare, energie electrică etc. drumurile există oricum și, în sfîrșit, odată cu reconstrucția pot fi îmbunătățite calitățile de transport ale magistrelor, pot fi lichidate cartierele vechi, nesănătoase, și se poate da o altă înfățișare străzilor și piețelor.

Firește că în urma celor enumerate mai sus apar numeroase laturi pozitive ale reconstrucției; dar dacă ne gîndim numai la faptul că pentru aceasta trebuie dărîmate casele vechi, judecătorul aspru și neînduplecat „economia” face să pălească avantajele și să te determine să nu alegi totdeauna ipoteza reconstrucției masive.

Deoarece sarcina principală în următorii ani este de a sporți cît mai mult posibil fondul de locuințe, este necesar ca noile apartamente să se ridice pe teritoriile libere concomitent cu reconstruirea și modernizarea cartierelor vechi.

Astăzi în orașele Uniunii Sovietice se construiesc nenumărate cartiere noi, adevărate orașe. La Moscova în raionul de sud-vest se vor înălța blocuri cu o suprafață de locuit de 3.000.000 metri pătrați, asemenea în cartierul Ceriomușki,

Tekstilșciki, Pesceanie etc., se fac lucrări mari de construcții.

Orașe noi apar pe harta Uniunii Sovietice în taiga siberiană, în Orientul Îndepărtat, și pretulindeni unde soțul oferă zăcăminte pentru a căror prelucrare s-au ridicat sute de uzine și mine. Numai în perioada 1926—1957 în U.R.S.S. s-au înălțat 564 orașe și 1069 așezări muncitorești, care vorbesc despre tot atîtea pagini glorioase din istoria popoarelor sovietice.

În orașe, se construiesc pe principii concentrării construcției de locuințe și comasării complexelor. Astfel, în urma dezbatelor care au avut loc în anul 1958 la cel de al 5-lea Congres internațional al arhitecților, care s-a ținut la Moscova, s-a adoptat principiul microraionului. Acesta este un complex de locuințe care cuprinde și școli, grădinițe de copii, magazine terenuri de sport, grădini pentru odihnă. Mărimea unui microraion este determinată de numărul de locuitori deserviți de o școală. În U.R.S.S. o școală revine la 5.000—6.500 locuitori sau două școli la 10-13.000 locuitori. Suprafața microraionului variază deci între 15 și 40 ha. Cîteva aglomerații de acest tip alcătuiesc un raion care va avea un centru cultural-social (cinematografe, cluburi, biblioteci, policlinici, magazine universale etc.) iar raioanele grupate în jurul unui centru social care va cuprinde instituțiile administrative și comerciale, teatre, muzee, săli de concert vor alcătui orașele.

Așa va arăta în mod schematic, simplificat, înfățișarea orașelor moderne ce au început să se ridice pe teritoriul Uniunii Sovietice și care vor crește vertiginos în următorii șapte ani, schimbînd cu totul aspectul actual al aglomerațiilor omenești.

În aspectul arhitectural al clădirilor și lucrărilor, în ansambluri și mai ales în arhitectura orașelor în totalitatea lor își vor găsi expresia materială, necesitățile funcționale și posibilitățile tehnice și economice ale societății sovietice precum și concepția ideologică și estetică despre lume a omului sovietic.

Viitoarele orașe, cu marea varietate a noilor materiale și elemente de construcție, în acord cu cadrul natural inconjurător, vor reflecta particularitățile strălucitoare ale epocii noastre, epoca marilor transformări revoluționare ale societății, epoca energiei atomice și auceririi cosmosului.

arhitect Sanda Florian

um“ din New York...

Se știe că Uniunea Sovietică ocupă astăzi unul din primele locuri în lume în ce privește producția industrială și are o industrie de prim rang. Secția închinată tehnicii noi și metodelor înaintate de producție va da o imagine a dezvoltării progresului tehnic în U.R.S.S. Ea va prezenta dezvoltarea rapidă a principalelor ramuri ale industriei grele: construcția de mașini, metalurgia, energetică, chimia; vor fi expuse cele mai noi tipuri de combine miniere, microscopie electronică, limuzine „Gaika”, „ZIL-111”, „Volga” etc. Tot aici vor putea fi văzute diverse aparate și mașini de construcție modernă, modele noi de tractoare, diferite unelte agricole.

De o organizare originală va beneficia secția „Agricultură”. Vizitatorii expoziției vor cunoaște particularitățile agriculturii socialiste, mecanizarea ei și rezultatele valorificării pămînturilor înfelenite. Diorama colhozului „Ukraina”, fotomontajele cu aspecte din viața sovhozurilor (cerealiere, de culti-

vare a bumbacului și legumicole) și alte documente vor demonstra în chip convingător succesele dobîndite de U.R.S.S. în mecanizarea agriculturii.

Marele număr de modele și machete (machete de case tip construite după metoda benzii rulante în raionul sud-vestic al Moscovei, harta privind reconstrucția Moscovei, machetele înfățișînd construcția de case din blocuri prefabricate mari la Leningrad, macheta orașului științei de lângă Novosibirsk, macheta în mărime naturală a unui apartament compus din trei camere, cu toate instalațiile necesare, așa cum se va construi la Moscova în anul 1960 etc.) vor fi o mărturie a aplicării pe scară largă a metodelor înaintate și a mecanizării în construcția de clădiri industriale și de locuințe în U.R.S.S.

În secția rezervată apărării sănătății, materialul documentar și numărul mare de aparate medicale expuse vor dovedi că în Uniunea Sovietică sistemul sănătății publice a asigurat o creștere considerabilă a duratei

medii a vieții și scăderea mortalității. Vizitatorii vor afla că în U.R.S.S. ajutorul medical este gratuit.

Expoziția de la New York va oferi în același timp americanilor și posibilitatea de a cunoaște arta sovietică. Căci vor fi expuse cele mai reprezentative opere ale pictorilor și sculptorilor sovietici. Printre acestea vor fi și lucrări distinse cu premii la expoziția de la Bruxelles. Iar într-un cinematograf din New York, aflat în vecinătatea expoziției, vor fi prezentate filme sovietice pentru ecran panoramic.

În răstimpul cit vor fi deschise expozițiile de la New York și Moscova, între cele două țări se va organiza un schimb de artiști și ansambluri artistice. Schimbul reciproc de expoziții va marca un eveniment important, care va contribui, fără îndoială, la o mai bună înțelegere și apropiere între popoarele celor două mari puteri.

I. Bolșakov

Barnaul. Doi tineri arhitecți își pregătesc proiectele de diplomă.

O pasionantă problemă științifică Există viața pe alte planete?

Autorul acestui articol, astronomul G. Tihov, este creatorul unei noi științe — astrobotanica, ce studiază viața plantelor de pe alte planete. Eminentul savant sovietic este un convins susținător al ideii că există viață și pe alte planete, îndeosebi pe Marte.

Avem oare dreptul să afirmăm că există viață în Univers, înainte ca omul să fi descins pe alte planete? Eu socotesc că avem acest drept, și aceasta datorită ajutorului pe care ni-l acordă astrobotanica.

De la apariția sa, această ramură a științei a devenit obiectul unor dezbateri aprinse, ciștigându-și numai deocamdată partizani înfălcători, dar și adversari îndrăgostiți. Unii dintre acești adversari respingeau însăși principiile noii științe, alții se ridicau împotriva diferitelor sale teze.

Ce dovezi aduc adversarii noștri?

Cel mai serios adversar, V. Fesenkov, de la Academia de Științe a U.R.S.S., se bazează în negarea existenței vieții organice pe Marte pe faptul că, noi n-am putut să descoperim pe această planetă oxigen în stare liberă; or, după părerea lui, aceasta este o condiție sine qua non; de aici trage concluzia că chiar în cazul cînd există viață organică pe Marte, ea nu este de loc perceptibilă pentru mijloacele noastre de investigație. Fesenkov se referă de asemenea la climatul excesiv de aspru și la absența aproape totală a apei.

Ce răspuns dau astrobotanicii adversarilor lor și ce argumente aduc pentru a-și susține ipotezele?

MARTE ȘI REGIUNILE POLARE

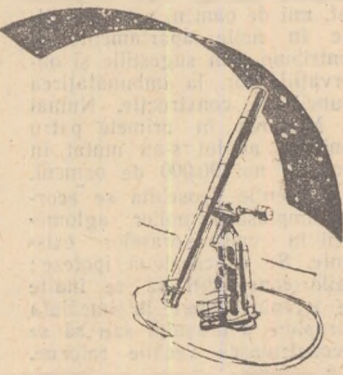
Ținînd seama de particularitățile marțiene, fondatorii astrobotanicii s-au apucat să cerceteze flora alpină și arctică și au descoperit că proprietățile optice ale plantelor din aceste regiuni amintesc în mare măsură pe acelea observate în zonele întunecate ale planetei Marte.

Experiențele astrobotanicienilor au demonstrat că fotografierea multor plante alpine și arctice cu ajutorul razelor infraroșii duce la rezultate identice cu fotografierea vegetației marțiene. Analiza spectrală a plantelor din zona temperată arată că și ele absorb, la rîndul lor, anumite părți ale spectrului razelor roșii ale soarelui, fenomen care se explică prin proprietățile clorofilei; de unde reiese sarcina de a descoperi în spectrul părților întunecate ale lui Marte, zona de absorbție a acestei substanțe. Nici eu, (cu toate că am căutat această substanță din anul 1918 pînă în 1920, în timp ce lucram la observatorul din Pulkovo) și nici savanții americani cărora li se adresase încă marele Timiriazev, n-au reușit s-o descopere. Concluzia se impunea o dată mai mult: nu există vegetație pe Marte.

Dar această concluzie nu ținea seama de condițiile diferite existente pe cele două planete. Așa cum am stabilit în urma studierii plantelor terestre, aceste plante absorb numai razele roșii din partea relativ redusă a spectrului, care corespunde zonei de absorbție principală a clorofilei; dimpotrivă, plantele de pe Marte, datorită unor pigmenți speciali, precum și temperaturii scăzute care domnește pe această planetă, absorb în mod egal și razele calorice învecinate din spectrul razelor roșii și tocmai această particularitate împiedică descoperirea zonei de absorbție a clorofilei. Acest lucru a fost verificat pe plantele alpine și arctice.

După părerea astrobotanicienilor, primăvara, regiunile acoperite cu vegetație de pe pla-

nete Marte se colorează în albastru; aceasta pare să confirme o dată mai mult concepția adversarilor noștri. După ce studiezi însă laptele, înțelegi că plantele care absorb cu forță razele roșii, portocalii, galbene și verzi, trebuie să reflecte o lumină „rece”, alcătuită

mai ales din raze albastre, indigo și violete; de aici rezultă culoarea porțiunilor întunecate ale planetei Marte, ca și culoarea multor plante alpine.

EXISTĂ ANIMALE PE ALTE PLANETE?

În conferințele mele publice sînt pus adesea să răspund la această întrebare și spun întotdeauna că nu se poate încă afirma nimic sigur; totuși privind lucrurile din punct de vedere filozofic, consider că evoluția vieții nu poate să se oprească la jumătatea drumului.

Puterea de adaptare a organismelor vii este uimitoare. S-ar putea foarte bine să existe animale pe Marte și pe alte planete, cu toate că existența lor nu poate fi demonstrată. În ce mă privește, sînt absolut convins de prezența vegetației pe Marte. E necesar numai să reușim să găsim explicația fenomenelor rămase pînă în prezent necunoscute.

VIATA PE MARTE VAZUTA DE SAVANȚI STRAINI

Și în străinătate se află adversarii ai ipotezei noastre. Totuși, mulți oameni de știință, ca francezii Baldet, Antoniadi, Vaucouleurs, americanul Kuiper, au îmbogățit considerabil noua știință consacrată studierii vieții pe Marte. Lucrările lui Kuiper prezintă un interes deosebit, iar felul său de a privi lucrurile corespunde în mare măsură punctului de vedere al astrobotanicienilor sovietici. Kuiper studiază proprietățile optice ale diferitelor sectoare de pe suprafața planetei Marte. El a descoperit că unele din aceste regiuni au un spectru identic cu cel al lichenilor, care sînt, după cum se știe, plante foarte rezistente la cele mai aspre condiții climatice. El a respins, pe baza experienței, ipoteza unor savanți, după care calotele albe ale polilor marțieni ar fi formate din acid carbonic congelat, și a afirmat, așa cum am făcut-o de altfel și eu, că este vorba despre zăpadă și gheață obișnuită. Pentru acest savant, viața pe Marte este un fapt evident; el reduce însă această viață la existența lichenilor.

Așa dar, divergențele dintre savanții materialisti nu se referă la esența problemei, ci numai la diferitele forme vegetative ce pot exista pe Marte.

Și în alte țări se dezvoltă cercetările în acest domeniu al științei. Astfel, studiile efectuate de savanții chinezi în regiunea Tibetului prezintă mare importanță, căci acest ținut este un deșert de mare altitudine, cu un climat care amintește în multe

privințe pe cel al planetei Marte.

În Statele Unite crește necontenit interesul pentru problema existenței vieții pe Marte. În septembrie 1957, revista americană de astrofizică a publicat o lucrare a lui William Sinton, intitulată „Proba spectroscopică a existenței vegetației pe Marte”, care se sprijină pe documentația obținută în cursul marii opoziții perihelice a planetei din 1956.

Anul trecut a fost convocată în Statele Unite prima Conferință de astrobiologie și au fost traduse în limba engleză două dintre lucrările mele.

RACHETA COSMICA ȘI COSMOBIOLOGIA

Lansarea sateliților artificiali și a rachetei cosmice ne apropie de rezolvarea problemelor existenței vieții pe alte planete.

Odată cu lansarea rachetei cosmice, s-au deschis perspective nemaiîntîlnite științei. S-a deschis o eră nouă în special astronomiei, care, dintr-o știință contemplativă se transformă într-o știință experimentală; din acest moment, și astrobiologia trece din domeniul pur teoretic în domeniul studiului practic.

Înălțîndu-se în spațiu pentru a deveni un asteroid artificial, racheta a trecut prin apropierea Lunii și s-a inseris pe o orbită care trece la o depărtare de numai 15 milioane de kilometri de orbita lui Marte, apropiindu-ne, ca să spunem așa, de 4 ori de această planetă. Călătoria omului în Univers este tot mai apropiată.

De curînd, Comisia interministerială a comunicațiilor interplanetare s-a întrunit pentru a discuta ipotezele cu privire la existența vieții pe alte corpuri cerești. Problemele dezbătute au prezentat un interes deosebit. E necesar să se furnizeze constructorilor de nave cosmice date exacte asupra condițiilor existente în interiorul unui satelit artificial, asupra senzațiilor pe care le va avea omul în timpul zborului cosmic, asupra surprizelor care îl așteaptă la aterizarea pe Lună, pe Marte sau pe Venus.

Așa dar, rezolvarea problemei existenței vieții pe alte planete este la ordinea zilei.

G. Tihov

membu corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S.

microscop

Cercetarea adincurilor din avion

Pe masă se află două hărți ale anomaliilor electromagnetice legate de poziția straturilor de zăcămintele utile. Prima a fost alcătuită după doi ani de muncă îndelungată, iar cea de a doua, înfățișînd aceeași regiune, a fost realizată în numai cîteva zile.

Rapiditatea cu care a fost lucrată noua hartă se datorește aparatului creat de către Institutul de tehnica mașinilor și automată al Academiei de Științe din R.S.S. Ucraină. Instalate pe bordul unui elicopter, aparatele permit să se determine din aer locul și forma straturilor de zăcămintele utile. Explorările efectuate cu ajutorul elicopterelor asigură mărirea productivității muncii în lucrările geofizice. Mai mult, ele pot fi efectuate în orice regiune,

fie ea pustiu, munte sau mlaștină.

„Urechea electrică”

Măcinarea minereului, a huilei și a altor materiale se face cu ajutorul morii cu bile. Pentru că în timpul lucrului, corpul rotativ al morii este acoperit, nu se poate vedea ce cantitate de material se află la un moment dat în agregat. Muncitorii cu experiență determină gradul de încărcare a instalației după zgomot.

Spre a veni în ajutorul muncitorilor de la morile cu bile, un grup de ingineri sovietici a creat un aparat automat care recepționează zgomotul morii și, după intensitatea acestora, determină cantitatea de material măcinat. În felul acesta poate fi menținută în permanență sarcina optimă.

Aparatul, numit „ureche electrică” a fost instalat la o fabrică de înobilare a minereului.

OPERATIILE PE INIMA

Dacă ar exista un mijloc, prin care să se poată observa ce se petrece într-o inimă bolnavă și dacă medicina ar putea interveni spre a înlătura piedicile pe care o boală de inimă le ridică în calea circulației sîngelui și în calea sănătății și vieții unor oameni, atunci...

după naștere între cele două camere superioare ale inimii și care, de asemenea, împiedică circulația normală a sîngelui. Chirurgia modernă pune la dispoziția medicilor, care fac intervenția, o serie de aparate care funcționează cu precizie în timpul intervenției, înscrisind pulsul, tensiunea arterială, ritmul zgomotelor inimii și modificarea curenților biologici care se nasc la nivelul inimii. Se pregătesc, de asemenea, în vederea operației, aparate pentru transfuzie de sînge, un defibrilator — aparat nou care în cazul apariției unor contracții foarte frecvente ale inimii, intervine restabilind ritmul normal, un aparat pentru respirație artificială etc.

Operația tocmai a început și întreaga aparatură a sălii de operație este gata pentru a interveni în caz de nevoie. S-au pregătit și aparatele pentru sutura vaselor de sînge. Aceste aparate realizate în U.R.S.S. au fost recunoscute ca inovații excepționale de lumea științifică mondială. La dispoziția chirurgilor se află și mici fragmente de vase artificiale compuse din diferite materiale plastice, sintetice.

Medicul însărcinat cu admirarea bolnavului pune în funcțiune aparatul de narcroză. Pe neașteptate, după cîteva eforturi de inspirație, respirația se oprește, pulsul nu se mai simte, inima nu mai bate! Cauza acestui accident este un spasm al bronhiilor pulmonare care împiedică intrarea aerului în plămîni și produce asfizia.

Cu mișcări rapide, chirurgul taie și deschide cutia toracică, introduce mina și începe să maseze inima și plămîni. În același timp, se pun în funcțiune aparatele de respirație artificială și de transfuzie de sînge. După puțin timp, se simt primele contracții ușoare ale inimii și apoi respirația reîncepe. Timp de cinci minute, bolnavul s-a găsit în stare de moarte clinică, stare care echivala altădată cu moartea reală.

Acum operația poate continua. Grație unei tehnici speciale, chirurgul pătrunde în camera superioară stîngă a inimii și după ce apreciază gradul de micșorare anormală a orificiului spre camera inferioară stîngă, face cîteva tăieturi fine la nivelul supapelor de închidere a orificiului, asigurînd circulația normală a sîngelui în inimă.

A doua zi după operație... Așezat pe marginea patului bolnavul ascultă explicația medicului, care îi arată că șederea în spital după o operație pe inimă, nu durează mai mult decît timpul care se acordă după o operație obișnuită pe abdomen. Terminînd vizita, medicul se îndreaptă către cabinetul de consultații al clinicii, unde este așteptat de bolnavul V. operația de inimă în urmă cu doi ani. Ea îi spune că se simte bine și nu numai că muncește într-o fabrică, dar se ocupă de sport, făcînd și excursii.

„Nu de mult timp — a declarat A. N. Bakulev, președintele Academiei de Științe Medicale a U.R.S.S. — chirurgii au învățat să refacă orificiul mitral vătămat (orificiul dintre camerele superioară și inferioară stîngi ale inimii — n.r.), iar în prezent se fac operații și mai complicate — refacerea în același timp a orificiilor mitral și aortic.”

Pentru executarea operațiilor care necesită o perioadă mai îndelungată de intervenție, în care timp este necesară oprirea inimii pentru cîteva minute s-a pus la punct un aparat de circulație artificială a sîngelui, care poate înlocui temporar activitatea inimii.

Operațiile pe inimă au devenit astăzi un capitol important al chirurgiei și fac obiectul unor cursuri speciale care se predau de către cei mai buni specialiști sovietici.

dr. A. ex. Pescaru

„COLEGELE“

Trei fete, colege și prietene, își caută drumul în viață. Pășesc pragul adolescenței pline de speranțe și așteptări. Tania vrea să se dedice carierei de medic, în timp ce frumoasa Kira visează să cucerească spectatori de pe scena unui mare teatru. Neaslimpărata Svetlana, (pentru toată lumea Svetka), care adoră dansul, foaletele elegante, distracțiile, nu s-a oprit încă asupra nici unei profesii. Filmul urmărește viața acestor trei fete în decursul unui an. Ce se întâmplă în acest răstimp? Tania obține succese în studiu și încearcă prima decepție sentimentală; Kira se convinge că talentul ei nu există decât în imaginația părinților ei și se hotărăște să-și aleagă o altă profesie; la rindul ei, Svetka, după ce frecventează un grup de tineri fără ocupație, neseriși și bețivi își dă seama că a pornit pe un drum greșit și periculos și se angajează la o fabrică de ceasuri.

Creatorii filmului (regizor V. Ordinski) pătrund cu multă sensibilitate psihologia celor trei eroine. Filmul „Colegele“ este o pledoarie pentru încrederea în viață, în prietenie.

Interpretele celor trei roluri feminine sînt la rindul lor trei fete care au pășit de curînd în viață. Svetka este întruchipată de L. Krilova, studentă a școlii teatrale „Șcepkîn“. În rolul Taniei, apare L. Fedoseeva, studentă la Institutul unional de cinematografie, iar în rolul Kirei, tînăra actriță M. Koșeleva.

În clișee, de sus în jos: M. Koșeleva, L. Krilova, L. Fedoseeva.

„Cuceritorii mării“

Cunoscutul regizor și operator Roman Karmen a terminat recent un nou film documentar intitulat „Cuceritorii mării“.

Filmul este închinat eroicilor petroliști azerbaidjeni care, înfruntînd natura, extrag țiteiul din adîncurile Caspicii.

Acum șase ani Karmen a consacrat aceleași teme documentarul său „Povestire despre petroliștii Caspicii“.

Noua producție nu repetă primul film, ci dezvoltă în mod firesc tema, oglindind schimbările profunde care au survenit de atunci. Căci aici, pe imensele întinderi ale Caspicii, punctate de sondele care înaintează în larg, se conturează unul din drumurile septenalarului.

R. Karmen este, împreună cu

I. Kasumov, și autorul scenariului. Viața petroliștilor le este apropiată și bine cunoscută celor doi cineaști. De aceea întregul film e străbătut ca de un fir roșu de dragostea și respectul autorilor pentru eroii lor. Cunoașterea profundă a materialului a dat scenariului consistență, strălucire, a permis realizatorilor să găsească soluții originale, îndrăznețe.

Muzica filmului aparține cunoscutului compozitor azerbaidjan Karz Karazev și nu este o simplă ilustrație, ci un element important al filmului.

„Cuceritorii mării“ s-a bucurat de o caldă primire din partea spectatorilor sovietici.

I. S.

Reflector

La Alma-Ata s-a desfășurat între 27-31 mai o conferință a cineaștilor din R.S.S. Uzbekă, Tadjikă, Turkmene, Kirghiză și Kazahă. Participanții la conferință au dezbătut probleme legate de stadiul actual al cinematografiei naționale din U.R.S.S. și perspectivele lor de dezvoltare în anii septenalarului.

Au fost prezentate și discutate câteva producții ale studiourilor unionale, printre care filmele „Pe țărmlul sălbatic al Irțișului“ (R.S.S. Kazahă), „Primul examen“ (R.S.S. Turkmene), „Soarta poetului“ (R.S.S. Tadjikă).

Pe scena teatrului „Studio“ din Paris este prezentată piesa „Unchiul Vanea“ de A. P. Cehov. În rolurile principale apar actorii André Cellier și Paulette Goddard.

La Teatrul muzical de dramă din Iakutk a avut loc premiera operei naționale „Lookut și Niurgusuun“. Muzica operei aparține compozitorului G. Grigorian, maestru emerit al artei din R.S.F.S.R. și R.S.S.A. Iakutk.

Regizorii A. Bobrovski și E. Teterin au terminat recent la

„Mosfilm“ turnarea filmului „Mumu“, o transpunere cinematografică după nuvela lui Ivan Turgheniev. Filmul redă soarta tragică a unui țaran iobag, surdo-mutul Gherasim. Interpretii principali ai filmului sînt actorii Afanasi Kocetkov, Nina Grebeșkova și Leonid Kmit.

Colectivul Teatrului Mic de Operă din Leningrad a pus în scenă trei baleturi într-un act pe muzică de Ceaikovski. Au fost folosite fragmente muzicale din „Anotimpurile“, „Serenada pentru orchestra de coarde“ și din fantezia simfonică a lui Ceaikovski „Francesca da Rimini“.

În zilele recentei Decade a culturii și artei azerbaidjane, pe ecranele mai multor cinematografe și case de cultură din Moscova, au rulat 20 de filme artistice și documentare.

Printre filmele artistice prezentate cu acest prilej se numără „Pe țărmluri îndepărtate“, închinat marelui fiu al poporului azerbaidjan, Mehti Husein-zade, Eroul al Uniunii Sovietice, comediele „Dacă nu e una e alta“, „Arșin mal alan“ ș.a.

Filmul belorus

Despre cinematografia belorusă se poate vorbi încă din anul 1925, cînd pe frontispiciul unuia dintre pavilioanele studioului de filme din Leningrad a apărut o nouă denumire „Sovetskaja Belarus“. În acest studio leningrădean a fost creat în anul 1926 primul film belorus „Poveste din pădure“. I-au urmat filmele „Kastus Kalinovski“, inspirat de răscălele țărănești din 1863, „Pînă miine“ (1929), care oglindea lupta revoluționară a tineretului belorus, „Cei ce caută fericirea“ (1936), „Ani înflăcărați“, „Dragostea mea“ (1939) ș.a.

boiul a întrerupt însă munca studioului. Mulți dintre cineaști au plecat pe front ori au luptat în rîndurile partizanilor.

În perioada postbelică și mai ales în ultimii ani, cinematografia republicii a dobîndit succese remarcabile. Să amintim de pildă cîteva dintre producțiile studioului „Belarusfilm“ din anul 1958. Inspirat de povestirea scriitorului A. Kulakovski — „Nora“, filmul „Fericirea trebuie păstrată“ (regizor I. Șulman) aduce în fața spectatorilor momente din viața unui colhoz. Pe fundalul însuflețitei bătălii pentru înflorirea satului colhoznic se desfășoară

Scenă din filmul „Fericirea trebuie păstrată“

Trăsătura caracteristică a filmelor beloruse turnate în această primă perioadă o constituie abordarea unor teme majore, ca aceea a eroismului poporului în anii războiului civil, a entuziasmului cu care oamenii porniseră să-și orînduiască viața pe baze noi. Încă din vremea acestor începuturi ale artei cinematografice beloruse s-a făcut remarcată prezența unor regizori talentați ca Vladimir Korș-Sablin și A. Fainzimmer, de a căror activitate este legată întreaga dezvoltare a cinematografiei republicii.

Anul 1939 marchează o nouă etapă în istoria celei de a șaptea arte beloruse și anume inaugurarea unui studio propriu de filme artistice, actualul „Belarusfilm“ din Minsk. Răz-

soară drama unui tînăr colhoznic întors din armată, un om capabil și muncitor, care comite însă multe greșeli față de colectiv, ca și față de tatăl și soția sa, trebuind să treacă prin multe încercări pentru a-și redobîndi fericirea. Un alt film „Ei pășesc în viață“ este consacrat tinerilor care după absolvirea celor 10 clase merg să lucreze în producție.

Spectatorii sovietici ca și specialiștii au primit cu viu interes recenta producție a studioului „Belarusfilm“ — „Ceasul s-a oprit la miezul nopții“. La baza filmului stă un fapt real, petrecut în timpul ocupației hitleriste, cînd un grup de partizani beloruși au pedepsit în chip exemplar pe unul dintre călăii poporului, gauleiterul Kube. Regizorul filmului, N. Figurovski este, alături de A. Cuciăr și autor al scenariului. La cel de al II-lea festival unional al filmului sovietic, din aprilie 1959, acest film a obținut premiul III, iar interpreta principală, actrița R. Gladunko a fost distinsă cu premiul I — pentru cea mai bună creație feminină. Printre cele mai interesante realizări ale cinematografiei beloruse se află și filmul „Frunze roșii“ Spectatorii noștri vor avea prilejul să facă cunoștință cu acest film în cadrul zilelor culturii și artei beloruse.

Două noi producții beloruse vor vedea lumina ecranului în următoarele luni — filmul „O femeie aprigă“, închinat muncii pline de răspundere a unei femei, deputată în sovietul sătesc și „O fată își caută tatăl“ ce înfățișează povestea unei fițe, fiica comandantului detașamentului de partizani, pe care oamenii sovietici o salvează de sub urmărirea agenților gestapoului.

Activitatea studioului „Belarusfilm“ va lua o și mai mare amploare în următorii ani. În cursul septenalarului, studioul din Minsk, asemeni multor studouri din republicile unionale va fi reconstruit, mărindu-i-se capacitatea de producție.

A. B.

Oleg Strijenov a început să turneze în noul film al regizorului Ivan Piriev, „Noapți albe“, inspirat după o nuvelă a lui Dostoievski. Eroul este un bătrîn singuratic și visător, care își povestește viața.

Maria Cosmetatos

Sateliții lui Marte provoacă discuții

Se știe că acum citva timp presa sovietică — în speță „Komsomolskaia pravda” — a publicat îndrăzneța ipoteză a astronomului I. S. Șklovski, care afirma că, sateliții lui Marte — Phobos și Deimos — n-ar fi corpuri cerești naturale, ci niste sateliți artificiali.

De atunci, în tot cursul lunii mai, problema sateliților artificiali ai lui Marte a fost dezbătută cu aprindere în cercurile științifice sovietice, ca și de către presa și savanții occidentali. O seamă de cunoscuți oameni de știință sovietici ca acad. Leonid Sedov, V. L. Ghinzburg, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., profesorii V. I. Krasovski, A. I. Lebedev, K. P. Staniukovici și alții au întâmpinat cu simpatie ipoteza astronomului Șklovski. Dimpotrivă, alți savanți sovietici, și în special acad. V. G. Fesenkov, nu și-au ascuns scepticismul.

În ce privește reacția cercurilor de specialitate și a presei din străinătate, se poate spune că ea a îmbrăcat două faze distincte. La început, ipoteza lui I. S. Șklovski a fost primită de unii cu răceală, ba chiar cu comentarii malițioase. În ultimele zile s-au făcut auzite însă în Occident și glasuri autorizate care au distonat categoric cu primele comentarii și au arătat că ipoteza savantului sovietic merită a fi luată în considerare.

Întrebat acum citeva zile de un ziarist din Moscova ce crede despre diversitatea reacțiilor stîrnite de articolul său, I. S. Șklovski a declarat: „S-ar putea ca savanții americani să fie obișnuiți cu faptul că în ziare serioase să apară glume lipsite de seriozitate semnate de savanți. Presa sovietică nu obișnuiește însă așa ceva”.

Iar în continuare, referindu-se la faptul că savantul american Gerald Clemens afirmă că datele despre accelerarea mișcării lui Phobos furnizate de către astronomul englez George Wilkins — date care ar confirma ipoteza sa — nu ar fi exacte, I. S. Șklovski și-a încheiat declarația astfel: „Dacă Phobos nu-și sporește într-adevăr accelerația nu vor putea exista nici argumente științifice în favoarea originii artificiale a sateliților planetei Marte. În acest caz, problema originii lor ar rămîne deschisă, deși nici atunci n-ar fi exclus ca ei să fie sateliți artificiali”.

Așa dar, ne aflăm în fața unei dispute despre care vom mai avea, probabil, prilejul să auzim.

Muncitori pe scena M. H. A. T-ului

La 1 iunie, într-unul din atelierelor de forjat ale uzinei „Krasnij proletarii” din Moscova se putea citi următorul anunț: „Tovarășul nostru, Dmitri Korneev joacă pe scena Teatrului de Artă”.

De fapt, anunțul merită o completare. În ziua aceea, nu numai Dmitri Korneev juca pe scena M.H.A.T-ului, ci un întreg colectiv de artiști amatori de la uzina „Krasnij proletarii”. Colectivul dramatic al constructorilor de mașini-unele al acestei uzine prezenta iubitorilor de teatru din Moscova piesa „În căutarea fericirii” de V. Rozov.

Evenimentul — căci era un eveniment, atât pentru actori, cit și pentru viața artistică a capitalei sovietice — nu era fructul unei simple întîmplări fericite. Spectacolul dat la 1 iunie pe scena glorioasă M.H.A.T., de către muncitorii de la „Krasnij proletarii” este rezultatul unei colaborări care a început acum zece ani.

Pentru noul spectacol, regia a fost asumată de Alexandru Vasilievici Zvenigorški de la Teatrul de Artă. La repetițiile colectivelui dramatic al uzinei au asistat M. Kedrov, artist al poporului și alți artiști de seamă ai teatrului. În rolurile principale au apărut sudorul electric S. Mișlin, lăcătușul L. Ciurnicev, laboranta L. Smehova, macaragiul N. Mitin, constructorul I. Cekuļaev etc.

După cum reatează ziarele, spectatorii au apreciat cu multă căldură în interpretarea — calificată drept „strălucită” — a piesei lui Rozov.

Amiciția care-i leagă pe constructorii de mașini-unele de la „Krasnij proletarii” de actorii de la M.H.A.T., are de altfel și un revers al medaliei. Muncitorii asistă la repetițiile cunoscutului teatru moscovit, analizează împreună cu colectivul teatrului piesele aflate în pregătire, ba chiar organizează și întreceri sportive între ei.

Iar de câștigat, câștigă deopotrivă actorii, muncitorii, spectatorii și arta.

Școala și viața

În legătură cu reorganizarea școlii sovietice, în fața lucrărilor din învățămînt și din întreprinderile care au stabilit legătură cu școala, se ridică probleme complexe. Unul din forurile cele mai în măsură să dea un răspuns la aceste probleme este Academia de Științe Pedagogice a U.R.S.S. Scrisoarea publicată de ziarul „Pravda” din 26 mai a.c., sub semnătura a doi învățători și un inginer, sintetizează problemele mai importante care decurg din necesitatea legării învățării cu munca în producție. „Încă din primele zile am simțit nevoia unui ajutor metodic, concretizat în sfaturi privind felul cum trebuie organizată mai bine învățătura practică a școlariilor” — spun autorii scrisorii.

De aici ei trag concluzia că, Academia de Științe Pedagogice trebuie să dea un ajutor mai susținut operei de legare a învățămîntului cu viața.

„Academia de Științe Pedagogice — arată ei — trebuie să studieze experiența înaintată a școlilor și să treacă la popularizarea largă a acestei experiențe, la elaborarea unor recomandări în cele mai complicate probleme, îndeosebi în problema îmbinării învățămîntului cu munca în producție”.

De asemenea, autorii subliniază că ar fi necesară o revizuire a programului de învățămînt, pentru a se putea asigura în mai mare măsură o dezvoltare fizică armonioasă a elevilor. Ei propun alcătuirea unor manuale speciale pentru școlile tineretului din fabrici și de la sate.

În sfîrșit, autorii scrisorii consideră că Academia trebuie să elaboreze norme științifice pentru pregătirea învățătorului, figura centrală a școlii.

Fără îndoială că cuvîntul Academiei de Științe Pedagogice nu se va lăsa nici el așteptat.

Un Ivan Susanin al zilelor noastre

Figura țaranului din Kostroma, eroul luptei de eliberare a poporului rus, care în secolul al XVII-lea cu prețul vieții i-a rătăcit pe cotropitorii polonezi prin pădurile de nepătruns ale locului, a intrat în legendă.

Poporul sovietic păstrează vie amintirea mujicului neînfricat care a inspirat creația anonimilor artiști populari, a compozitorilor și scriitorilor ruși.

Vremurile noi creează legende noi.

În marele Război pentru Apărarea Patriei, un bătrîn țaran belorus a repetat fapta vitejească a străbunului său, devenind un adevărat Ivan Susanin al zilelor noastre.

„Iarna anului 1943 a fost aspră. Viscolul troienea drumurile, îngropa casele în mormanul lor alb. Belorusia trecea prin clipe grele.

În februarie 1943, ocupanții organizaseră blocada raionului Lenin, raion de partizani. Toți locuitorii se retrăseseră în pădurile devenite imense domuri albe. Numai Ivan Ţuba, din satul Novina nu apucase să se ascundă. Bătrînul trecuse de 70 de ani, se mișca mai greu și pînă în ultima clipă tot mai găsise să facă cîte ceva pe lângă casă.

Fasciștii au pus mina pe el.

— Te-am prins și acum ai să joci cum o să-ți cîntăm noi. Unde se ascund partizanii? Du-ne la ei!

În timp ce răbda pumnii grei ai dușmanului, pe Ivan Ţuba îl străfulgeră un gînd.

— Bine, am să vă duc la partizani — răspunse bătrînul liniștit, și nici o cută nu tresări pe fața lui brăzdată de ani.

Și porniră. Merseră mult pe drumuri bătute și altele știute numai de călăuză, înfundîndu-se în zăpadă, îndurînd biciul de foc al viscolului.

— Unde ne duci? Nu mai ajungem odată? — îl zorea pe Ţuba fasciștii.

— Acuș dăm de ei — le răspundea el.

Și au ajuns acolo unde a vrut să-i ducă bătrînul minat din spate cu puștile: în mlaștinile acoperite de un înșelător strat alb, de unde greu mai iese cineva.

Aici, în valea natală a râului Lan, și-a găsit moartea bătrînul viteaz. De trupul lui pușintel împotrivirea dușmanilor s-a lovit ca de un zid de granit.

Ivan Ţuba a devenit eroul iubit al poporului belorus. Legende noi îi glorifică fapta nemuritoare.

Iulia Scutaru

Sărbătorirea lui Pușkin

În cursul acestei săptămîni, Consiliul General A.R.L.U.S. organizează în întreaga țară numeroase manifestări consacrate aniversării a 160 de ani de la nașterea marelui poet rus Alexandru Serghievici Pușkin.

În adunări consacrate evenimentului, scriitorii și poeții noștri au evocat figura marelui poet rus. Astfel, poetul Al. Philippide, membru corespondent al Academiei R.P.R., a conferențiat în orașul Ploești; scriitorul Horia Deleanu în Timișoara; Tamara Gane la Brăila; George Dan la Baia Mare; Haralamb Zincă la Orașul Stalin, iar Dumitru Almaș conferențiază în orașele Oradea, Petru Groza, Beiuș și în stațiunea Băile Victoria.

De asemenea, un numeros public din Capitală a asistat la „Seara literară A. S. Pușkin” organizată la Casa prieteniei romîno-sovietice, în cadrul căreia poetul Al. Philippide a vorbit despre viața și opera lui Pușkin. La 6 iunie, Casa prieteniei romîno-sovietice din Capitală va organiza un concurs literar muzical cu premii, pe tema „A. S. Pușkin — în muzica și baletul rus și sovietic”.

Editura E.S.P.L.A. — Cartea Rusă a scos de sub tipar cunoscutele lucrări ale poetului „Fata căpitanului” și „Rusalka”.

O lume a copiilor

(urmăre din pag. 3-a)

a figura în tratate de psihologie a copilului. Rămăsese acasă, puștii care-și va primi seara cadoul și-ar putea oare imagina că la cumpărarea jocului mecanic biografic sa a fost înloarsă pe toate fețele? Nu e de mirare: un joc mecanic sau o cutie cu acuarele stimulează o predispoziție, un talent, polarizează într-o direcție sau alta aptitudinile viitorului cetățean. Asistînd la unele dialoguri din „Lumea copilului” mi-am dat seama că e privit cu mult simț de răspundere de către consilierii respectivi. Trăsătura aceea tovarășească o întîlnești de altfel, sub diverse forme, în toate magazinele sovietice. Achiziționarea unui aparat de radio e totodată un mic curs radiofonic, servit cumpărătorului cu competență și interes. Une-

ori, în jurul aparatului sau obiectivului de pe teighea se desfășoară un veritabil consiliu tehnic de specialitate, la care ceilalți cumpărători își dau din plin contribuția benevolă. Vinzătorul nu-și plasează marfa ci o oferă. Acest stil de muncă îl dezarmează pe caricaturist — atent îndeobște la tematica „din magazine”; în schimb se impune poeziei.

E multă poezie în alcătuirea „Lunii copilului”: în dialogurile la care asisti sau participi; în prezentarea exponatelor (exponate și nu mărfuri, fiindcă, efectiv, magazinul e o expoziție); în specializarea migăloasă a standurilor, care corespunde unui sortiment extrem de variat; în ambalajul în modul de prezentare al fiecărui obiect în parte — minuțios pregătit pentru întîlnirea cu micii cumpărători. Există însă un loc unde această „lume a copilului” își dă parcă măsura ei maximă:

sala jucăriilor, cea mai mare din întregul ansamblu al magazinului. Prinse de tavanul înalt — care pare al unei săli de concert — atîrnă deasupra capetelor personajele unui autentic carnaval. Sînt mari păpuși ce atrag toate privirile, stîrnind în primul rînd emoția micului cumpărător: de la călușul cocoșat pînă la Albă ca zăpada, se desfășoară parada figurilor de neuitat ale copilăriei. Ele prezidează parcă universul de dedesubt — al păpușilor de toate mărimile, al jucăriilor de toate felurile (din mase plastice și metal, mute și „vorbărețe”, nemîșcate și însuflețite), al cascadei de surprize și curiozități. Basmul aievea al unei copilării fericite.

Iar cite o filă din acest basm se află în fiecare pachet cu care îi văd grăbind spre case pe părinții moscoviți.

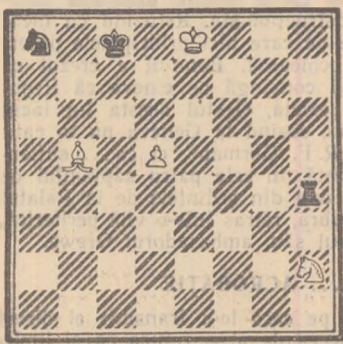

Riga. Clădirea Filarmonicii și a Academiei de Științe a R.S.S. Letone.

STUDIUL Nr. 7

T. Gorghiev
(Dnepropetrovsk)

Premiul III la concursul revistei „Ceskoslovensky Sach“, 1957.

Albul începe și face remiză
(Alb: Re8, Nb5, Ch2, Pd5.
Negru: Rc8, Th4, Ca8).

SOLUȚIA PROBLEMEI Nr. 46

Soluția acestei probleme (Alb: Ra8, Ta3, Nf5, Cc3, Ce4, Pb4. Negru: Rd3, Pp.c2, c4, e3. Mat în 3 mutări) nu este ușor de găsit: 1.Rb7! Acum negrul este în zugzwang. La 1... Rd4 urmează 2.Ce2+ Re5 3.Ta5 mat, iar dacă 2...Rd5 tot 3.Ta5 mat

Poșta redacției

Mihai Margine — Cluj. — Scrisoarea dvs va fi tradusă și expediată Institutului Aerologic din Moscova.

Vasile D. Dumitru — București. — V-am îndeplinit dorința, trimițând scrisorile dvs. celor două acirițe. Vă dorim succes!

Viorica Teodorescu — Valea Cîmpii. — Actriței sovietice Tatiana Pilețkaia îi puteți scrie pe adresa: Kinostudia „Lenfilm“ — Leningrad, iar Ludmillei Gurcenko, pe adresa: Teatrul de estradă — Moscova. Nu sintem în măsură să vă satisfacem și celelalte cereri. Pentru rezolvarea lor, vă sfătuim să vă adresați revistei „Magazin“.

Dezlegări e jocurilor publicate în luna mai

Nr. 18

PĂDUREA

Orizontal: 1) Leonov — Ariniș 2) Almaș — Amare — M 3) Se — Stejar — Ape 4) Tinără — Riu — Ot 5) A — U — O — Cascada 6) Reinvia — Tufan 7) Mă — Slive — Ira 8) Ci — Oka — I — Ani — 9) Anini — Verde — D 10) Rece — Tinăr — Ro 11) Asistă — Elegii 12) Rc — Topuz — Somn 13) Iubit — Fata — Ea.

Nr. 19

DRUMURI

Orizontal: 1) Iampolski — Ama 2) Troica — Leonov 3) Iarna — S — LD — Și 4) N — AT — Caleașca 5) Egrete — I — Inot 6) R — Unica — Pe — VO 7) Ac — IA — Ema — Car 8) Rac — Naro — Fa — I 9) — Lac — Portari — 10) Caravana — Rîta 11) Ural — Nava — T — R 12) Cer — Cavalcadă 13) Atelaje — Ieșit.

Nr. 20

CEVA DESPRE TEATRU

Orizontal: 1) Răzvan — Hagița 2) EF — Irina — Oana — 3) Valea — Ageri — RE 4) Ici — Civilă — Vis 5) Zero — BA — V — Zi — O 6) Ora — Fi — Sis — Sip 7) RI — Pescărușul — 8) Ușa — O — Avarul — B 9) Lt — Adela — TC — Va 10) — Iago — E — Succes 11) Fin — Real — Certă 12) A — El — Eșec — Saar 13) Titan — Carlos — A 14) Alăturări — Raab.

Nr. 21

CITE CEVA DESPRE PICTURA

Orizontal: 1) Venețianov — Ghe — P 2) Adorat — U — Emba — Le 3) Seim — Aurora — Ziar 4) Ic — IV — Și — Oaș — Duo 5) Lăutari — Inșir — TV 6) Ireală — Ate — Dor — 7) Ei — J — Matisse — Lee 8) Vie — Baba — El Greco.

(Iată de ce prima mutare a albului nu poate fi decât Rb7: cimpul de fugă c6 trebuie luat regelui negru). Dacă negrul se apără cu 1...c1d sau 1...c1c, atunci urmează 2.Cg5+ și acum la 2...Rd4 3.Cf3 mat, iar la 2...Rd2 tot 3.Cf3 mat.

Un meci original

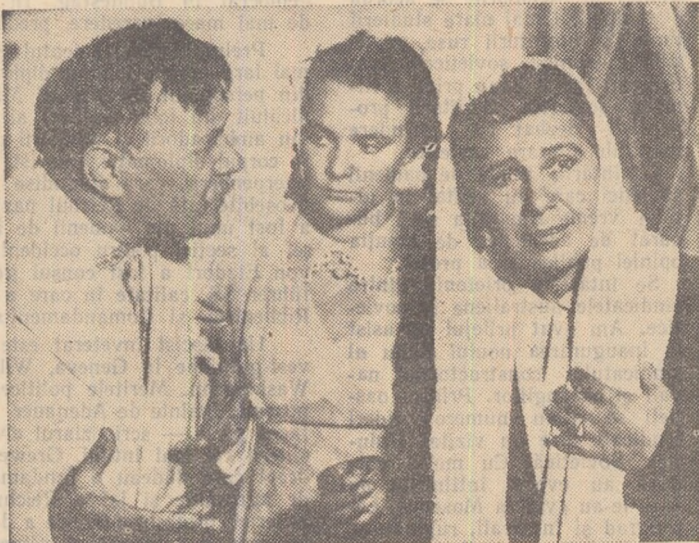
De curînd s-a disputat la Ijevsk un meci de șah deosebit de original: la cinci table s-au înfruntat două familii de șahiști! De o parte familia Ivanov din Ijevsk (compusă din Herman, candidad de maestru la șah și maistru la fabrica de motociclete, Vladimir, jucător de categoria I, tehnolog, Boris, categoria a II-a, constructor, Viaceslav, categoria a III-a, și Anatoli, elev în clasa a 9-a), iar de cealaltă familia Ivașin din Kuibișev (compusă din Feodor Grigorievici, pensionar, jucător de categoria I, Alexei, director al cursului seral al unei școli tehnice de construcții de mașini, candidad de maestru, Serghei, șef de secție într-o uzină, Natalia, inginer, jucătoare de categoria a II-a și Ana, medic).

Meciul a provocat un deosebit interes, iar membrii celor două familii au fost invitați să continue anuaș aceste meciuri. Este interesant că, în familia Ivașin, se joacă de multă vreme șah, ea cîștigînd în 1935 un meci cu două familii șahiste din Azerbaidjan. Avînd în vedere acest plus de experiență, familia Ivașin a obținut victoria și în meciul cu familia Ivanov, la scorul de 6:4!

La cinematografele

REPUBLICA și ELENA PAVEL
PREMIERA (seria II-a)

FATA DIN KIEV

Scenariul: I. Lukovski, Regia: T. Levciuk Imaginea: N. Kulciški. Muzica: G. Jukovski.

cu K. Skorobogatov, Boris Cirkov, P. Kumancenko, N. Ivanova, I. Pereverzev, Oleg Jakov

La 10 iunie la cinematografele

PATRIA și BUCUREȘTI
PREMIERA

FRUNZE ROȘII

Scenariul: A. Kuleșov, A. Kucear. Regia: V. Korș-Sablin; Imaginea: I. Foghelman; Muzica: N. Kriukov. cu E. Pavuls, Ia Arep'na, Mihail Jarov, Klara Luciko, S. Karnahov, V. Dedișko.

Oameni

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

ORIZONTAL: 1) Autorul nuvelei „Soarta unui om“ — General francez (1754—1812) 2) Calitate proprie omului — Arta ecranului 3) Extremele în lume! — Diogene îl căuta cu felinarul ziua în amiaza mare, iar Edip i-a dezlegat enigma — Autorul romanului „Povestea unui om adevărat“ 4) Stimă — Om renumit pentru activitatea lui 5) Oameni de seamă 6) De seară — În viață! — Salut... pe vremea lui Ovidiu 7) Oameni în primăvara vieții —

Mim fără cap! 8) Opera lui și-o scoate din pămînt — Oameni cu calități extraordinare (fig.) 9) Cythera, azi — Autorul cărții „Oameni și munți“ 10) O familie de... albine — Curelușă din liră! — Modeste 11) O perlă din șiragul vârstei omului — Prima jumătate a unui nume! — Om și pom, în două versuri (sing.) — Sint 12) Părtaș la lupta comună — Anticul popor din țara noastră 13) Strigăt în onoarea lui Bachus — Autorul romanului „Un om între oameni“

VERTICAL: 1) Unul din cei șapte înțelepți ai Greciei antice, care i-a spus lui Cresus că „nici un om nu poate fi socotit fericit, înainte de moarte“ — Celebru filozof al Greciei antice, proclamat de oracolul de la Delphi ca cel mai înțelept dintre oameni 2) Plin de omenie — Autorul piesei „Um om obișnuit“ 3) Leu fără coadă! — Muncitori din industria metalurgică! — În voce! 4) Onorific — Într-o rimă! — Nicolae 5) Riu asiatic — Are două capete — Jur (od.) 6) Extremele în omenire! — Harnic — În aparență! 7) O monedă... între ghețari! — Nimic la început! Uscate (fig.) 8) Colective de conducere 9) Ostășească — Ce le lipsește deseori umoriștilor 10) Artistă din nuvela „Cofajana hoafă“ de A. I. Herfen — Simbolul omeniei 11) Cantitate de fire toarse, la mașinile de filelat — Riu în Asia Centrală — Deseu! 12) Impresionabili — Os 13) Croiește — Autorul versurilor: „În orice om o lume își face încercarea, / Bătrînul Demiurgos se opintește-n van: / În orice minte lumea își pune întrebarea / Din nou: de unde vine și unde merge floarea / Dorințelor obscure, sădite în noian?“

FILATELIE

5.000 DE ROTAȚII

Realizarea a 5.000 de rotații în jurul Pămîntului de către cel de al treilea sputnik a fost consemnată de filatelia sovietică printr-o ștampilă specială de obliterare, reprezentînd globul terestru și orbita satelitului, precum și inscripția: „5.000 rotații în jurul Pămîntului, 8.V.1959“.

Aplicată pe marca festivă care înfățișează cel de al treilea satelit în plină evoluție, ștampila contribuie la realizarea unui ansamblu filatelic de o deosebită valoare.

CLASICII LITERATURII RUSE

O nouă marcă închinată marelui scriitor clasic rus N.V. Gogol, emisă recent de poșta sovietică, vine să îmbogățească seria „Clasicii literaturii universale“. Imprimată în policromie, marca înfățișează în medalion portretul lui Nikolai Vasilevici Gogol, proiectat pe fundalul unei scene din „Revizorul“.

DESPRE VIGNETE

Majoritatea filateliștilor își pun în mod firesc întrebarea: ce raport există între mărci și vignete, care este locul pe care-l ocupă vignetele în filatelie?

Răspunzînd acestei întrebări, trebuie să amintim că există două categorii de vignete, și anume vignetele care constituie adaosuri sau prelungiri ale mărcilor poștale și vignetele imprimate izolat.

Vignetele imprimate izolat nu au caracter filatelic și nici nu dobîndesc caracter poștal. Ele își găsesc locul în colecții doar ca elemente marginale, chiar și în cazul cînd au fost emise de administrațiile poștale. Situația se schimbă, însă, atunci cînd e vorba de vignetele imprimate pe aceleași coli cu mărcile poștale.

În ultimele decenii, multe administrații poștale au emis vignete de popularizare a obiectului emisiunii, vignete-reclame etc. Poșta R.P.R., de pildă, a realizat o serie de reușite vignete privind „Flora Carpatină“, „Costume populare“, „Fauna Deltei“ etc.

Atenția colecționarilor de vignete trebuie să se îndrepte în primul rînd spre acuratețea prezentării vignetelor, care nu trebuie să fie lipsite nici măcar de un dințișor al dantelurii.

Incheind
ASIGURARI DE VIATA LA ADAS

dati dovada de
PREVEDERE
realizati
ECONOMIE
participati la
TRAGERILE LUNARE DE AMORTIZARE

Diplomația vest-germană la Geneva

Poziția pe care s-a situat din capul locului delegația vest-germană la Geneva a fost net obstructionistă. Refuzând cu încăpăținare să recunoască o realitate pe care nici principalele puteri occidentale n-au mai putut s-o ocolească, Bonn-ul a crezut că printr-un gest teatral ar putea să convingă pe cineva că Republica Democrată Germană... nu există. Gestul acesta l-a făcut ministrul de Externe von Brentano, sosind la Geneva nu în calitate de conducător al delegației R.F. Germane, ci ca... suflerul ei. El nu s-a prezentat niciodată, în cele patru săptămâni de când a început conferința, la nici una din ședințele de la Palatul Națiunilor, preferând să stea în umbră, retras într-o vilă periferică, de unde să-l dirijeze pe suplinitorul său, ambasadorul Grewe.

DIPLOMAȚIE ȘI... ACROBAȚIE

Una din primele instrucțiuni pe care le-a transmis el direct din partea lui Adenauer a fost aceea de a se refuza ca și limba germană să fie admisă ca limbă oficială la lucrările Conferinței... O asemenea abdicare de la demnitatea națională, — aspru criticată în cercurile din preajma conferinței — este o expresie a desparțelilor încercări pe care le face tot timpul delegația vest-germană de a micșora rolul jucat de delegația R.D. Germane. Pe drept cuvânt ziarul elvețian „Neue Züricher Zeitung” a ridiculizat „exercițiile de înaltă acrobație” la care recurg delegații vest-germani ca să evite vreo înlăturare, pe culoarele Palatului Națiunilor, cu delegații răsăriteni.

Scopul principal urmărit de guvernul Adenauer — împiedicarea recunoașterii existenței a două Germanii — n-a putut fi atins. Acesta este, în orice caz, un rezultat cert dobândit la Geneva. Republica Democrată Germană nu mai poate fi ignorată nici în mod formal de către Occident.

Ridicolul în care se mențin membrii delegației vest-germane în raport cu această situație pe care nimeni nu o mai poate ignora dă naștere la tot felul de comentarii persiflante la adresa lor. Zilele trecute, întreaga Geneva ridea copios pe socoteala reprezentanților Bonn-ului. Cel mai bun diplomat din toată delegația — se spunea cu mult haz — este șoferul d-lui Grewe. El s-a înfilit, la un pahar cu bere, cu colegul său răsăritean, șoferul ministrului de externe Bolz. Convorbirea lor „neoficială”, într-un local de consum din Geneva, a stîrnit însă minia stăpînului său și, mai ales, a ministrului von Brentano, când au aflat despre acest neîngăduit contact cu Germania democratică...

CINE SINT DIPLOMAȚII VEST-GERMANI

Cine este, de pildă, ministrul de Externe von Brentano? Avocat obscur din Darmstadt, Brentano își datorește rapida ascensiune în eraria politică vest-germană exclusiv cancelarului Adenauer, pe care-l slujește cu mult zel. El a început să-și dovedească fidelitatea față de politica șefului suprem începînd chiar din octombrie 1949, când Adenauer a devenit cancelar și cînd, prin grația acestuia, Brentano a fost ales șeful grupului creștin-democrat în Bundestag. În 1955, cancelarul, socotindu-l demn de mai mare încredere, predă lui Brentano portofoliul externelor.

Preluînd departamentul externelor, von Brentano a deschis și mai larg porțile foștilor diplomați naziști. Astăzi, peste 80 la sută din personalul superior al Ministerului de Externe din Bonn este alcătuit din foști slujitori ai lui Ribbentrop, iar peste 70 la sută din ambasadorii și miniștrii plenipotențiarți ai Bonn-ului au servit în corpul diplomatic hitlerist. Adjunctul lui von Brentano este von Sherpenberg, care dobîndise rangul de consilier, pentru „merite” deosebite față de Reichul nazist. Un alt adjunct, Herbert Dittman, a fost unul din oamenii de încredere ai lui Ribbentrop. Actualul șef al secției pentru occident din Ministerul de Externe, Hasso von Etzdorf a fost consul general sub Ribbentrop și standartenführer SS, calitate în care a servit și ca agent de legătură între Ribbentrop și Comandamentul suprem al armatei fasciste.

Un fascist înveterat este însuși șeful interimar al delegației vest-germane la Geneva, Wilhelm Grewe, ambasadorul R.F.G. la Washington. Meritele politice ale acestui diplomat au fost recunoscute, înainte de Adenauer de însuși Hitler, din anturajul cărui făcea parte — scrie ziarul elvețian „Die Tat” — ca unul din consilierii cei mai intimi. Grewe s-a „disting” prin lucrările sale de drept care dădeau o fundamentare juridică și ideologică politicii de agresiune și jaf a Reichului al III-lea. Astăzi, din megafon hitlerist, profesorul Grewe a devenit megafon adenauerist, dar placa pe care o folosește a rămas aceeași. Cu câteva adăogiri noi: contra unificării Germaniei, contra tratatului de pace, pentru înarmarea atomică a Bundeswehr-ului, pentru N.A.T.O. și pentru pregătirea revanșei.

Nu e deci de mirare că șeful său, von Brentano, a putut declara recent ziarului „Die Welt”, că miniștrii de Externe intruniți la Geneva... nu trebuie să se ocupe de viitorul Germaniei. De aceea diplomații vest-germani nici nu vor să audă despre un tratat de pace. Ei și-au însușit filozofia unui cunoscut publicist reacționar american, Robert Ingrim, care susține pur și simplu că un tratat de pace este inutil. Într-un articol apărut în revista vest-germană „Politische Meinung” se poate citi: „Numai pedanții, care își închipuie că istoria lumii este un proces judiciar, cred că fiecare război trebuie să se încheie cu un tratat de pace”. Ingrim este de părere că după terminarea războiului „cald” a început „războiul rece” și ca atare nu este cazul să se încheie vreun Tratat de pace.

Aceasta este și poziția lui Adenauer. S-ar putea însă ca ea să nu mai fie și a viitorului cancelar, sau a altor membri ai guvernului său. Căci, așa cum a arătat N. S. Hrușciiov, la refuzul actualilor conducători vest-germani de a semna Tratatul de pace, există un corectiv inevitabil: cu timpul, germanii din Germania occidentală vor găsi noi miniștri care vor înțelege mai bine necesitatea încheierii Tratatului și-l vor semna.

M. Mihail

Vizita în R.P. Albania a delegației guvernamentale și de partid sovietice în frunte cu N. S. Hrușciiov a prilejuit o puternică manifestare a prieteniei de nezdruincinat care unește popoarele puternicului lagăr socialist în frunte cu U.R.S.S., a hotărîrii de a contribui la întărirea păcii în Balcani și în lumea întreagă.

În clișeu: N. S. Hrușciiov adresîndu-se populației din orașelul de munte Lej, care i-a ieșit în întîmpinare.

Lumina sputnikului

În statul New South Wales se desfășurau alegerile pentru parlamentul local. Era într-o duminică. Dis-de-dimineață am pornit spre una din secțiile electorale, situată în partea de nord a Sidney-ului.

Sala mică, întunecoasă a localului de vot îi întîmpina pe alegători cu grămada ei de bănci prăfuite, cu cabinele mici, construite din placaj. În fiecare cabină atîrna un afiș împodobit cu o stemă înfățișînd un leu și un cangur și însoțită de textul: „Votarea este obligatorie. Neparticiparea la alegeri atrage după sine o amendă de două lire”.

Voluminoasele gazete australiene, în cite patruzeci de pagini, publicau, alături de reclamele celor mai căutate mărfuri, „programele politice” ale partidelor.

Laburiștii erau sprijiniți de partidul comunist, care apăra interesele oamenilor muncii și cauza păcii. Într-o serie de circumscripții candidau și membri ai partidului comunist.

Laburiștii și comuniștii erau însă cu înverșunare atacați de așa-numitul „partid laburist democrat”, partid de scizioniști creat în urmă cu cîteva ani de forțele reacționare. Acum, „laburiștii galbeni” se străduiau să-i întrecă chiar și pe cei mai înverșunați reacționari.

Rezultatele alegerilor n-au constituit o surpriză. Laburiștii au obținut majoritatea în Parlament, formînd guvernul, iar liberalii au trecut din nou în opoziție.

Cît despre „laburiștii galbeni”, aceștia au înregistrat un eșec total. Nu le-au fost de folos nici pomenile în bani oferite de marii monopolisți, nici molițele popilor catolici.

— Un fenomen semnificativ — mi-a declarat la clubul ziaristilor comentatorul politic al unuia din ziarele burgheze. Politica anticomunistă se află în declin. Și știți care e cauza? Sputnikul dumneavoastră! Toată viața am crezut în superioritatea tennică a Occidentului. Ne-am închinat în fața mașinilor și automobilelor americane. Dacă cu trei ani în urmă ați fi întrebate pe unul dintre noi cine va începe primul cucerirea Cosmosului, am fi răspuns fără să stăm pe gânduri: firește, americanii! Și deodată, iată că a fost lansat sputnikul sovietic! Ei, drăcia dracului, asta nu mai putea fi numită „propagandă”. În fiecare zi, și nu numai o dată pe zi sputnikul trecea deasupra capetelor noastre. Astrul comunist i-a obligat pe mulți să privească lucrurile în cu totul alt mod...

Da, sputnikul a revoluționat gîndirea oamenilor. Despre lucrul acesta mi s-a vorbit nu o singură dată, și nu numai în Australia și Noua Zeelandă, ci și în Indonezia, în India — prelutindeni pe unde m-au pur-

tat pașii în cursul lungii mele călătorii.

Bineînțeles, sputnikul nu i-a transformat pe reacționarii australieni în progresiști. El i-a determinat însă pe mulți dintre ei să judece lucrurile mai realist. Și în treaba asta, sputnikul sovietic a avut un bun aliat în poporul australian, iubitor de pace.

Guvernanții australieni au izolat țara de Uniunea Sovietică și China — fapt care a influențat asupra situației economice, asupra vieții culturale a Australiei. Cu fiecare zi însă, insistențele sindicatelor, ale partidului laburist, ale tuturor forțelor progresiste ale țării de a se pune capăt acestei izolări artificiale deveneau tot mai puternice. Și conducătorii Australiei s-au hotărît să-și plece urechea la cererile opiniei publice. Acest mod lucid de a aborda problema, înțelegerea dovedită de ambele părți au avut drept rezultat încheierea cu succes a tratatelor sovieto-australiene cu privire la normalizarea relațiilor dintre cele două țări.

Fiecare a rămas credincios principiilor sale, dar normalizarea relațiilor sovieto-australiene a însemnat, înainte de toate, o victorie a principiilor coexistenței pașnice.

Această victorie a fost întîmpinată cu satisfacție de poporul sovietic, ea a fost salutăată cu entuziasm și în Australia.

„Restabilirea relațiilor diplomatice dintre Australia și Uniunea Sovietică” — scria ziarul „Daily Telegraph” din Sidney — constituie o acțiune sănătoasă, care va aduce faloase ambelor țări...

Altfel în zgomotosul Sidney, cît și în liniștita Canberra sau în strălucitorul Melbourne am avut prilejul să stau de vorbă cu zeci de oameni de cele mai diferite profesii — muncitori și miniștri, lideri sindicalți și scriitori, oameni de știință și artiști, gazetari și muzicieni. Aproape fiecare începea discuția cu aceste cuvinte: „E bine că relațiile dintre noi se normalizează...”

— Da, da, e foarte bine — mi-a spus sir Bernhard Hejns, cunoscutul dirigor australian, care, în timpul vizitei întreprinse în U.R.S.S., i-a cucerit cu arta lui pe iubitorii de muzică sovietici. — Îmi amintesc de Moscova. O, e minunată! Trebuie să se ajungă neîntîrziat la o înțelegere pentru extinderea schimburilor culturale între țările noastre. Ce bine ar fi dacă orchestra dv. simfonică, artiștii Teatrului Mare ar întreprinde turnee în țara noastră! Ce părere aveți? Ar fi posibil?...

Desigur, există și oameni care nu văd cu ochi buni apropierea dintre Australia și U.R.S.S. De pildă, cardinalul Hilroy, arhiepiscop de Sidney,

șeful bisericii catolice din Australia s-a pronunțat împotriva normalizării relațiilor sovieto-australiene, criticînd aspru pe primul ministru și pe ministrul de Externe pentru acest pas. Șefii bisericilor anglicană și metodistă l-au condamnat însă aspru pe cardinalul catolic și au salutat normalizarea relațiilor cu U.R.S.S.

Cercurile de afaceri ale Australiei manifestă o puternică tendință spre extinderea comerțului cu Uniunea Sovietică. Crește interesul păturilor largi de intelectuali și de muncitori față de cultura și știința sovietică. La universitățile din Sidney și Melbourne se acordă o atenție tot mai mare studierii limbii și literaturii ruse, realizărilor tehnicii sovietice. Australienii fac o bună primire filmelor sovietice. Scriitorii progresiști dezbate cu aprindere noutățile literare sovietice.

Cuvîntările ținute de oamenii sovietici care au vizitat în ultima vreme Australia s-au bucurat de asemenea de atenția opiniei publice și a presei.

Se întărește prietenia dintre sindicatele australiene și sovietice. Am avut prilejul să asist la inaugurarea noului sediu al sindicatului constructorilor navali și cazangiiilor. Printre oaspeții se aflau numeroși lideri sindicalți care au vizitat Uniunea Sovietică. Cu multă căldură au evocat întîlnirile pe care le-au avut la Moscova, Leningrad și în Urali, rugîndu-ne să transmitem un fierbinte salut prietenilor lor sovietici!

La o casă nouă se obișnuiește să se ofere daruri. Noi am dăruit gazdelor o machetă a primului satelit al pămîntului. Primind darul, secretarul general al sindicatului a declarat:

— Vom păstra cu grijă această machetă ca pe un simbol al mărețelor succese dobîndite de muncitorii și savanții sovietici, ca pe un simbol al prieteniei dintre popoarele țărilor noastre!

Multe mii de kilometri, munți și oceane despart țara noastră de Australia, dar în secolul nostru, al tehnicii rachetelor, distanța aceasta nu constituie o piedică în calea prieteniei dintre popoare.

V. Maeviski

(Text prescurtat)

SĂPTĂMÎNA